Ч. 13 (14.556). Львів, пятниця 22. січня 1937. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 222-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Новий літературний конкурс „Діла“.

Редакція „Діла“ розписала новий конкурс на оповідання або новелю з нашого життя, у довільній формі, розміру не більше як три фейлетони (30 сторінок рукопису шкільного зшитка).

Рукописи можна посилати під власним прізвищем або псевдонімом; в останньому випадку треба означити оповідання псевдонімом і одночасно покласти псевдонім теж на зачиненій коперті, в якій треба помістити власне прізвище з адресою.

Тема оповідання — довільна, але дія, особи або тло повинні бути з українського життя. Головна прикмета: оповідання мусить бути живе і цікаве. Авторам залишаємо повну свободу у виборі теми та форми твору, починаючи від історичного оповідання аж до гуморески.

Рукописи присилати тільки на одній сторінці, по змозі на машині, або дуже виразним письмом.

Речинець присилки рукописів: до 1-го лютого 1937.

Найкращі з присланих оповідань видрукуємо у фейлетонах „Діла“ і коли закінчимо їх друк, читачі самі голосуватимуть, які з них і в якій черзі нагородити.

За прислані на конкурс оповідання Редакція „Діла“ призначила 7 нагород:

I. нагорода . . . . 50 зол.
II. нагорода . . . . . . 30 зол.
III. нагорода піврічна передплата „Діла“.
IV. і V. нагорода: всі видання „Діла“ крім бібліотеки „Діла“.
VI. і VII. нагорода: перших 12 томів бібліотеки „Діла“.

Великий муфті перед королівською комісією.

Як це ми згадували, королівська комісія в Палестині допитує тепер арабських діячів, дарма, що первісно вони погрожували королівській комісії бойкотом. Щойно тепер вийшла наверх причина тої зміни політики. У колах близьких арабських начальній раді отверто признаються, що погроза бойкоту була лише тактичним маневром з метою: заставити британський уряд просити посередництва арабських держав, так само як підчас повстання і страйку. Зрештою араби не думають полемізувати зі сіоністичними тезами. Великий муфті Аль Гусайні зложив перед комісією заяву такого змісту:

„Араби мають повне право вважати Палестину своєю батьківщиною, не лише історичною, але й фактичною. Палестина є частиною великої арабської території та має для неї дуже поважне значіння як єдиний доступ до Середземного Моря. Національна адміністрація Палестини повинна відповідати демографічним умовинам країни. Її господарський та технічний розвиток мусить поступати рівнобіжно з культурним розвитком населення“.

Загальні лінії тої заяви узгіднені з арабськими провідними колами Іраку, Сирії та Саудії, тому її уважають **висловом опінії всього арабського світу.**

Під Серро Льос Анджельос перемогли таки національні війська.

Радіостація з Понте Ведра **заперечує вістку, немовби червоні заняли Серро Льос Анджельос.** На ділі червоні атакували ту місцевість, уживаючи всіх родів зброї, м. ін. совітських повзів і 50 панцирних авт; кілька з них попало нац. військам. **Серед червоних вибухла паніка. Вони покинули не лише випадові позиції, але й дальші, що їх нац. війська негайно заняли й укріпили.** Перемога була велика. Комунікат нац. командування згадує, що червоні були навіть трохи вдерлися в нац. становища, але відступили з них, залишаючи 226 убитих, панцирний самохід, 200 крісів та чимало воєнного матеріялу.

Навіть червоні признаються в комунікаті, що вони „відступили в порядку зі становища, яке передтим займали“.

На південному фронті нац. передні сторожі відкинули ворога з попередніх становищ під Марабелею, на північному фронті лише крісова й гарматня перестрілка.

ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ.

Як подає комунікат комітету оборони Мадриду, на середущому фронті нац. літаки збомбардували кілька місцевостей, подібно як деякі дільниці Мадриду. Червоні літаки збомбардували двірець у Гетафе. Зенітна артилерія відбила налет нац. літаків на Малягу.

МЕКСИКАНСЬКА ЗБРОЯ ПЛИВЕ ДО ЕСПАНІЇ.

На еспанський корабель „Мотомар“ завантажено у Вера Круз 38 75-міліметрових гармат типу „Мондрагон“ та чимало скорострілів типу „Мендоза“ мексиканської продукції.

„Поступова демократія“ чи большевизм?

Валенсійський міністр закордонних справ Дель Вайо заявив у інтерву кореспондентові лейбурівського „Дейлі Геральду“ таке: Большевицька небезпека в Еспанії існує лише в уяві тих, що створили ту легенду і шукають претексту, щоб погіршити положення на Середземному Морі та в Африці. Еспанський нарід доказав у минулих виборах, що він бажає жити в мирі та в демократичному устрою, що правда — дуже поступовому з господарського й інтелектуального погляду. Після перемоги негайно привернемо демократичні вольности, м. ін. свободу віроісповідання.

Страйки.

В мароканській фабриці фосфатів у Курібба застрайкували тубільчі робітники. Військо утримує лад. — Надзвичайний страйк шахтярів-соціялістів приняв договір про 45-годинний тиждень праці. — що його піддав урядовий арбітраж, — та візвав робітників вернутись до праці. — У Вашінгтоні замкнули другу самоходову фабрику фірми Буік, де працює 15.000 робітників. — У скляному промислі в Пітсбургу зліквідовано страйк.

22. січня.

Львів, 22. січня 1937.

Цьогорічні роковини здійснення найвищих ідеалів української нації викликують особливі рефлексії просто тому, що маємо — 1937-ий рік. Отже це не тільки 19-ті роковини проголошення державної самостійности: „...Від нині Українська Народня Република стає самостійною, від нікого незалежною, вільною суверенною Державою Українського Народу...“ І це не тільки 18-ті роковини проголошення соборности українських земель: „...Від нині во єдино зливаються століттями відірвані одна від одної частини єдиної України...“ У цьому році прийдеться теж казати про 20-ті роковини упадку царату Романових: адже ледви кілька тижнів ділить нас від дати 8. березня, яка у всесвітній історії, зокрема історії, Росії та її поневолених народів, стала переломовим моментом: Московщині казала йти взорами Джінгісхана і його нащадків з XIII. століття, Україні казала двигнутись з упадку та вступити на шлях безпосередньої боротьби за реалізацію своїх завітних мрій. І прийдеться у цьому році присвячувати спогади не тільки 20-тим роковинам величезної української маніфестації у Києві 19. III. 1917., від якої на ділі розпочалась українська революція, та спогадам про початки Центральної Ради та Всеукраїнський Національний Конгрес (5—7. IV. 1917.). 7-го листопада у цьому році відбудеться на Червоному Майдані у Москві величанська маніфестація на честь 20-их роковин перемоги большевицької революції і всі явні та скриті звеличники сучасних московських правителів разом із усіми міжнародними каботинами напевне писатимуть про тріюмф комуністичної доктрини, яка діждалася 20-тилітніх роковин, як устрій і система одної з найбільших великодержав світу...

І тому знову виринає питання — як щороку при цій і подібних нагодах: чи пригадка ріжних дат з історії новітніх українських визвольних змагань, пригадка ріжних наших перемог і поразок, викликує тільки почуття жалю, огірчення, моральної депресії та зневіри, — чи може з підсумки всіх тих дат таки виходить, що нічого кидатись у пропасть дефетизму? Нам здається, що коли кажемо про дні 22. січня 1918. року і 22. січня 1919. року, то замало казати й про недалекі 20-ті роковини большевицького перевороту, що започаткував кінець української державности, і замало зупинятись тільки на негативних позиціях нинішнього всеукраїнського дня. Нам здається, що коли вже казати про кульмінаційні точки наших успіхів і невдач, то треба й казати про те, чим ми були ще буквально напередодні російської та української революції, чим ми були ще на початку світової війни?! І коли ми пригадаємо собі, що ще у 1914/16. рр. панувала на Наддніпрянській Україні повна мовчанка, на сторожі якої стояв всемогучий московський багнет, коли згадаємо, що чейже властиво відродження української політичної думки рахується щойно від половини минулого століття — від Кирило-Методієвського Брацтва й Головної Руської Ра-

ди, щоб дійти до мрії про український коронний край під скиптром Габсбургів та автономію у російській державі, — то мусимо глядіти на невдачі 1919/21. рр. трохи іншими очима. Мабуть у всесвітній історії нема прецеденсів, щоб яка нація відродилась у такому рекордово швидкому часі з повного упадку і щоб зі стану майже небуття перейшла до стану зєдинення всіх своїх етнічних земель в одній незалежній державі! Чи така нація може загинути, якщо тільки не вдалася її перша спроба зриву?!

І з такого зіставлення дат і фактів мусимо дійти до висновку, що істнування вже близько 20-ти літ єдиної неподільної московської державности на руїнах української держави, тої української держави, що так шумно, з такою романтично-революційною декоративністю святкувала 18. і 19. літ тому свої народини, що це далеко не свідчить про вічність московського панування, про смерть українських визвольницьких змагань! І це далеко не свідчить про те, що українці збираються знову жити у неволі поверх двісті літ, як жили від заломання історичної гетьманщини по революцію 1917. року. Радше можна порівняти нинішній стан українства зі станом, в якому находився бельгійський чи сербський нарід підчас світової війни: ворог зайняв національну територію, але війна не припинилася! І, як на кожній війні — доля змінлива.

У роковини 22-го січня, найбільшої дати з усіх дат української історії від найдавніших часів, не маємо ніякого сумніву, що колесо історії знову відвернеться. І що не тільки на Червоному Майдані у Москві святкуватимуть цього року 20-ті роковини жовтневого перевороту, роковини нового поневолення народів, але що й на Софійському Майдані у Києві буде ще щороку відбуватися радісна маніфестація — роковини 22-го січня, що став символом українських змагань, безсмертної української животворної сили.

Гіркі слова правди про нинішню Европу.

Прага, січень 1937.

Ми вже нераз реферували нашим читачам деякі цікаві статті відомого чеського журналіста Ф. Переоутки, співробітника праського тижневика „Пржітомност“. Робили ми це тому, що всі статті Переоутки визначаються дуже своєрідним підходом до обговорюваної теми, глибокою аналізою поодиноких політичних подій, суцільною синтезою міжнародного життя, широким світоглядом та — і це здається найважніше — незалежністю поглядів автора від ріжних партійних групових доктрин.

Статтею таких вартостей є теж стаття Переоутки, поміщена на сторінках 1. числа „Пржітомності“ з 1937. р. п. н. „Минулий рік“ — і тому ми дозволимо собі її нашим читачам знову зреферувати. Зміст цієї статті — це загрозлива, але правдива картина загального стану Европи, як того тла, на якому з льогічною послідовністю базується і створюється загальна політична ситуація.

1936. рік — каже Переоутка — не приніс розвязання ніодної з тих проблем, які так глибоко хвилюють сучасну Европу. Ніхто не має права почувати себе нині, на початку нового року, безпечнішим, ніж на початку минулого. Тепер ми приглядаємося, як щойно відіграється друга дія трагедії, а історія, цей славний, разом із цим часто і дуже понурий автор, ще надумується, як закінчити цю трагедію. Сама експозиція драми була така: Перед чотирома роками виступив на сцену озброєний і роззлоблений германець. Від того моменту він став головною особою цілої акції; — від того моменту він і всі інші гострять мечі. Але в такій стадії ще ніяка драма ніколи не закінчилася. А якась розвязка прийти мусить! Прийде до зудару? Чи може героя зупинить страх? А може приспить його якими чарами?

Не можна дивуватися, що Европа не може розвязати тих проблем, що стоять перед нею; ніколи ще Европа не мала так мало сильної, спільної віри, як нині. Правда, европейська цивілізація живе: всі, у всіх закутках нашого континенту, вживаємо телефону і літаків, ставимо доми- велитні з бетону, асфальтуємо шляхи, але затратилася европейська культура, затратилася основа для вищих почувань европейців. Цивілізація пнеться все вище вгору, але ще ніколи не бачили ми так ясно, що цивілізація без культури це вежа, побудована на піску, що цивілізація без чуття і без моралі — це загибіль.

В минулому столітті Европа все-ж мала якусь спільну духову основу. У всіх — більш-менш — державах вірили в лібералізм, в демократизм, в парляментаризм і гуманність. Всюди теж вірили в христіянські основи віри. Всі вірили, що лібералізм, демократія, свобода закордонної торговлі, а головно пошана для людського життя — це загально признані шляхи до вселюдського поступу. А якщо деякі з европейських держав ще не дійшли були цілком до такого ступня свого розвитку, то кожний вірив, що вже в найближчому часі і вони його досягнуть. Бож вода тече вділ, а не на гору!

А нині? Нині цієї спільної духової основи в Европі зовсім нема. Нема вже ані одної справи, до якої европейські народи підходилиб зі спільною вірою. Нема в них спільних почувань, до яких можна булоб успішно звертатись. Не істнує вже ні один з колишніх великих европейських світоглядів, яких бодай в одній з европейських держав, не вважалиб єресю. Всі гранітні стовпи, на яких спиралась будівля европейської культури в її клясичній добі, завалилися, а єдине спільне почуття, яке ще залишилося, це лише страх перед поразкою.

Де поділася віра в той лібералізм, під яким всі спільно розуміли політичну свободу для всіх, охорону одиниці навіть перед державою? Бувало, що коли хтось в 19. ст. викрикнув: „Нехай живе свобода“! — то міг надіятися, що цим він зворушить інших, що вони долучаться до нього і підуть за ним. А коли нині хтось піднесе таке гасло, то бачить, як всі розступаються на дві сторони і готові завзято битися і то саме за ту саму засаду, яка колись їх всіх тісно єднала. Нині признають навіть державі право нищити одиниці, як воші.

Демократія? І цей стовп розвалився. Побіч ріжного її розуміння, у великій частині Европи вважають нині демократію владою дурнів і безладдя, вважають якоюсь політичною агонією. Вода тече вгору! Як можна вимагати тепер від Европи якоїсь спільноти, коли вона ще досі не могла рішитися ані за демократією, ані за диктатурою? Першим ударом проти демократії не був фашизм, але **комунізм.** Фашизм лише покористувався вислідами праці комунізму. Гітлер і Мусоліні мусіли виконати вже лише половину праці, бо першу половину виконали вже за них Ленін і Троцький. Тому то кожний, хто думав за майбутнє Европи, боронився перед комунізмом; кожний відчував, що комунізм розбиває старі европейські поняття, стару европейську традицію. Кожний відчував, що комунізм несе із собою немилосерне, нестримне руйнування спільної европейської основи, складеної із почувань і поглядів. Европа нерозбита і незнищена комунізмом булаб мала в собі більше відпорности проти ріжних зазіхань на демократію, ніж має її нині. Гітлер і Мусоліні, завдяки комунізмові можуть легко переконувати, що демократія це лише забобони для слабодухів і дурнів. Комунізм зі своєю стратеґією клясової війни в неодного зломав віру в демократію.

Основою добробуту минулого століття була свобода міжнародньої торговлі. А нині? І тут

ДЖЕК ЛОНДОН — 4

Страшні Соломонові острови.

— Та й треба сказати — впав у мову містер Джекобс. — Надто вже багато отих нещасних випадків. Можуть догадатись. У всьому винен уряд. Ну, справді, — як має боронитись білий проти негрів?

— Та от візьмемо хоч-би „Княжну“ та її штурмана американця, зачав оповідати шкіпер. —На ній було пятеро білих ще й агент урядовий. Капітан, агент і дозорець пристали до берега двома човнами.

Ну, і геть усіх перебили. На пароплаві залишилися штурмани, боцман та щось кільканацять моряків із Самоа і з Тонґана. Юрма чорношкурих кинулась на них з берега. Увесь екіпаж замордували, урятувався лише штурман. Він мало не збожеволів від тієї страхітні. Захопивши три торбинки набоїв та два вінчестери, він виліз на щоглу і палив відтіля. Як одна рушниця нагрівалась, аж у руках не втримати, він брався до другої. Палуба чорніла від негрів. Кінець кінцем він таки прогнав їх. Він доганяв їх кулями, коли вони плигали за облавок, він стріляв їм наздогін, як вони вже посідали на човни. Вони з човнів у воду плигти, а він, розлючений, пустив на дно ще шістьох.

А по вашому, що йому зроблено за це?

— На сім років заслали на Фіджі, — злісно прикнув штурман.

— Уряд каже, що він не мав права стріляти, коли чорні були вже за облавком, — додав шкіпер.

— От вони й помирають тепер — з дезинтерії, — закінчив штурман.

— Диво та й годі — сказав Берті, і його враз поняло бажання якнайскоріше закінчити цю виправу між дикі люди.

Трохи пізніше того самого дня розбалакався він із чорношкурим — людоїдом, як йому сказано. Звали його Сумасаї. Він три роки працював на плянтаціях у Квінсленді, побував і на Самоа, і на Фіджі, і в Сиднеї; моряком на шкуні, що ходила від острову до острову, наймаючи робітників, відвідав він Нову Британію, Нову Ірляндію, Нову Ґвінею та Острови Адміралїциї. Охочий до жартів та ріжних витівок, він у розмові з Берті додержувався шкіперової лінії. Чи їв він людей? Їв і то багато. Скільки? Хіба всіх пригадаєш! — Еге, білих також; мясо їхнє дуже смачне, аби тільки вони не хворі. А то якось зїв він хворого.

— Ото було! — крикнув він, згадуючи про це. — Мене зовсім заслаб. Живіт багато їздив.

Берті здрігнувся і запитав про голови.

— Так, у Сумасаї заховано декілька голів — славні голови, добре висушені на сонці, закопчені як слід.

Є от голова одного капітана, з кудлатими бурцями. Сумасаї віддав би її за два соверени. Голову чорного він віддав би і за один соверен. А то ще є і дитячі — ну, ті гірше збереглись, їх можнаб віддати хоч і за десять шилінґів.

По яких пятьох хвилинах цікавий Берті сів на східцях поруч негра, що мав якісь страшні виразки на шкурі. Відсунувшись від дикуна якнайдалі, він спитав, яка саме в того хвороба. Виявилось, що проказа. Тоді Берті прожогом збіг униз і старанно помився антисептичним милом. Чимало ще разів довелось йому того дня користуватися всякими відзаразниками, бо мало не у всіх тубільців на кораблі були зїдливі виразки.

Коли Арла обякорилась серед манґіферових нетрів, то вздовж поручнів при облавку протягнено по два ряди колючого дроту. Ясна річ — ішлося не на жарти. Прибула на своїх човниках ціла юрма дикунів з луками, стрілами, списами і снайдерівськими рушницями, — і Аркрайтові ще палкіше, ніж коли, захотілося, щоб його подорож уже скінчилась.

Цілий вечір крутилися чорні у своїх човнах біля корабля. Дехто з них іще й насварив на штурмана, як той казав їм їхати на беріг.

— Стривайте, я їм зараз покажу, — сказав капітан Гансен, сходячи вниз.

Вернувшись, він показав Берті динамітову паличку, привязану до рибальського гачка. Це була просто пляшечка зпід хльоридину, без етикетки, і шматок звичайнісінького ґнота. Ця пляшечка обманила і Аркрайта, і тубільців. Капітан Гансен підпалив ґніт і зачепив своє приладдя гачком за пояс, одному з дикунів. Той перелякано кинувся навтікача, не догадавшися зірвати пояс. Ґніт шипів і тріщав йому за спиною. Тубільці плигали через дріт, чіпляючися за шпички... Берті вжахнувся, — та й капітан теж: він-же зовсім якось забув про двацять пять найнятих робітників, що кожному по трицять шилінґів заплачено наперед. Всі вони метнулися втікати за облавок разом з тим нещасним, що за спиною йому грізно шипіла хльоридинова пляшечка.

Берті не бачив, що далі сталося... Але саме тоді штурман запалив на кормі вже справжню динамітову паличку — звичайно, так, що жадного лиха від того не вийшло. Отже Берті ладен був babприсягти, що бодай одного негра розірвало на шматки.

Отже втекло двацять пять робітників, і Арла втратила на цьому сорок фунтів; не було чого й надіятись, що дикуни, поховавшись у густих чагарах, вернуться відтіля. Шкіпер та штурман почали заливати своє горе холодним чаєм. Берті не знав, що то чай, бо пили його із пляшок зпід віскі; він бачив тільки, що дудлять вони дуже багато, і виразно чув їхню нараду, як сповістити адміністрацію про цей випадок: чи дати знати, що негр упав за облавок, чи написати, що він помер з дезинтерії.

(Далі буде).

—o—

повна руїна. Відсутність господарських взаємин між державами лише поглиблює політичне відчуження. Сусідні держави ведуть себе під господарським оглядом так, немов би кожна з них жила на іншій планеті. В часі наполеонських війн хтось в Німеччині пропонував, щоб кордони між Францією й Німеччиною заросли густим пралісом. Чи далеко далі пішла Европа за цих сто літ?

Розум мусів зробити місце почуванням. Всі великі т. зв. масові рухи на перше місце кладуть почування, а не розум, а їхня льоґіка така: „Коли не можу нічого доказати розумом, мушу керуватися лише почуванням і вживати всіх засобів, щоб ці почування заспокоїти". Всевладне панування це найсильніший вияв модерного субективізму, а недовіря в силу розуму це основна причина сучасного европейського упадку.

З черги придивімся, що сталося з одним з дальших основних стовпів европейської традиції — з пошаною для життя людини. І тут комунізм зробив своє. Колись Ленін проповідував: „Де рубають ліс, там падуть тріски", а Ґерінґ цей вислів Леніна лише змінив на: „Де гиблють дерево, там летить трачиня". А християнство? Нова Европа проповідувала, що поразка християнства це двері до золотого віку людства. І коли нині це в деякій мірі Европі вдалося, то ця сама Европа бачить, що лишилася пустка, що немає нічого, чому варто булоб поклонятися. Нині німець, який вірує в християнського Бога, є для світа менше небезпечний, ніж німець, що вірує у старогерманських богів. Світ жив колись куди спокійніше в тіні християнського хреста, ніж живе нині в тіні хреста III. Німеччини, чи в тіні безбожницьких Совітів.

Загальний хаос, загальне нерозуміння себе на тлі такого загального упадку культурних і моральних цінностей — це головний зміст минулого року. На місці колишньої пересічної европейської одноцілости бачимо нині аж три бльоки: демократію, фашизм і комунізм, відділені від себе великою пропастю основних ріжниць щодо почувань і світоглядів. Отже не диво, що Европа не може вирішити всіх тих проблем, які стають перед нею. Замирення Европи може прийти щойно тоді, коли всі дроби сучасної Европи можна буде звести до спільного знаменника, коли одні одних зрозуміють. Коли це станеться? „Не знаю" — каже автор цікавої і правдивої діягнози.

М—н.

В обороні рідної землі.

ДОБРОМИЛЬЩИНА.

Віче в Добромилі.

Дня 26. грудня м. р. відбулося в Добромилі в салі „Народнього Дому" віче в земельній справі. Віче відкрив д-р Антоневич, голова П. Н. К. УНДО в Добромилі, реферат виголосив пос. Гринь Тершаковець. По рефераті вивязалась коротка дискусія, потім ухвалено відомі протестаційні протикольонізаційні резолюції. Довша дискусія вивязалася в справі страйку робітників тартаку Ліхтмана в Добромилі, в якій то справі пос. Тершаковець разом з д-ром Антоновичом інтервеніював у власника фірми та в старостві в Добромилі. Присутніх на вічу було коло 400 представників майже всіх сіл Добромильщини при поважній участи нашого духовенства з о. деканом Мариновичом на чолі.

Віче в Пятницях.

Дня 4. грудня м. р. відбулося в Пятницях віче в в земельній справі, на якому ухвалено відповідні резолюції. Віче вибрало головою п. Миколу Лозу, заступником Миколу Ґельжинського, секретарем Івана Войтечка, господарів у Пятницях. На вічу реферував студент Осип Прокопець. Учасників коло 100.

Віче в Ляцькім.

Дня 5. грудня м. р. відбулося в Ляцькім віче в земельній справі. Головою вибрано п. Миколу Возьного, секретарем п. Миколу Сивого, господарів з Ляцька. Реферат виголосив д-р Антоневич, почім через аклямацію ухвалено відповідні протикольонізаційні резолюції. На вічу порушено також справу „Сільського Господаря" і справу клясифікації ґрунтів. Учасників к. 300.

Віче в Тарнаві.

Дня 6. грудня м. р. відбулося в Тарнаві віче в земельній справі, на якому ухвалено відповідні резолюції. Віче вибрало головою п. Юрка Муля, заступником п. Михайла Мідянку, секретарем п. Богдана Дзюбяка, господарів у Тарнаві. Реферував на вічу студент п. Осип Прокопець. Учасників к. 100.

Віче в Поляні.

Дня 6. грудня м. р. відбулося в селі Поляна віче в земельній справі при участи 100 осіб. Проводив п. Михайло Мацько, заступником був п. Іван Булак, секретарював п. Степан Галайко, господарі в Поляні. Реферував студент Володимир Томір.

Віче в Квасенині.

Дня 6. грудня м. р. відбулося в селі Квасенина віче в земельній справі. Головою вибрано о. Андрія Рожака, секретарем п. Семена Моця з Квасенини. Реферував о. Андрій Рожак. Учасників к. 150 осіб.

Віче в Мігові.

Дня 6. грудня м. р. відбулося в селі Мігова віче в земельній справі. Збори вибрали головою п. Дмитра Іваника, секретарем п. Миколу Ленднка, господарів з Мігови. Реферував о. Михайло Скаб. Учасників к. 150 осіб.

Віче в Арламові.

Дня 13. грудня м. р. відбулося в Арламові віче в земельній справі. Головою вибрано о. Андрія Рожака, секретарем Михайла Марущака з Арламова. Реферував о. Андрій Рожак. Учасників к. 150.

Віче у Великім.

Дня 1. грудня м. р. відбулося в селі Великім протестаційне віче. Головою вибрано п. Івана Вацяка, секретарем п. Миколу Москаля, господарів з Великого. Реферував о. Михайло Скаб. Учасників к. 80.

Віче в Губичах.

Дня 13. грудня м. р. відбулося в селі Губичі віче в земельній справі. Головою вибрано п. Івана Войтовича, секретарем п. Фартушка, господарів із Губич. Реферував студент п. Микола Сивий. Учасників к. 80

Віче у Війську.

Дня 13. грудня м. р. відбулося в селі Війське віче в земельній справі. Головою вибрано о. Йосифа Мариновича, секретарем п. Михайла Гложика з Війська. Реферував д-р Іван Лицьо. Учасників понад 200.

З ЖИТТЯ СОВІТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

(За київським радіом.)

НАПЕРЕДОДНІ НАДЗВ. ЗІЗДУ РАД УКРАЇНИ.

25-го п. м. збираються делеґати з цілої Вел. України на XIV. Надзвичайний Зїзд Рад. Цей Зїзд має бути історичний, бо його завданням є обговорити і приняти **нову конституцію** для Сов. України, конституцію, якої проєкт випрацював Любченко на основі відомої вже й славної в останньому часі „найдемократичнішої конституції СССР" авторства Сталіна. Саме і в цьому полягає її оспівана „велич", у цьому, що нова конституція Сов. України запозичилась майже в усьому в усесоюзній конституції і що вона „ґрунтується на принципах, визначених великим Сталіном, на принципах ленінсько-сталінівського інтернаціоналізму". Не то сміх, не то плач збирає, коли слухаєте через радіо, що „конституція дає вільному і щасливому українському народові суверенну державність..." Щоправда Микола Григорович Зиненко, секретар Виконкому Комісарів України зазначив те, що є найбільш суттєве в конституції: „Україна — невідемна частина СССР." Отож мабуть і на словах у конституції закінчено з фразою „вплоть до отделенія..." „Державну суверенність", яку ніби дає Україні нова конституція, що її прийме згаданий XIV. Зїзд Рад, добуває український нарід — як зазначив у радіо 1. п. м. Зиненко — унаслідок допомоги т. Сталіна та його співпрацівників Косіора, Постишева, Петровського і Любченка (навіть з походження тільки українці, нехай і підпори Сталіна мусять бути при оперетковій „державній суверенности" на самому кінці!).

Писати тут про довгі міркування секретаря Зиненка з приводу недалекого зїзду і нової „конституції не хочемо, бо й читачам це нецікаво. Було в них чимало кріпких висновків під адресою „підлих лазутчиків, мерзенних прислужників фашизму, троцькізму й українського націоналізму". Було в цих міркуваннях багато погроз з повторенням ворошилівських слів („ворог буде знищений на території, з якої прийде") під адресою „оскаженілих фашистів, що готуються захопити вільну українську республіку, щоби перетворити її на кольонію буржуазії". Була в цих міркуваннях згадка про соціялістичні змагання, що на Україні вступили на вищий рівень і дали таких нових стаханівців, як Мазай Чайковський та інші.

Справа Надзв. Зїзду в Києві і „конституції" дуже голосна тепер у радіо. До мікрофону київської радіостанції доставляють вибраних делеґатів на зїзд, які мають підносити духа. Нам довелось слухати робітницю Лідію Никиф. Кривошеїну з якоїсь київської фабрики (говорила по російськи), міліціонера з Києва Мирона Степ. Шевченка і директора трикотажної фабрики ім. Р. Люксембург Павла Наум. Шайхерта (оба ос-

тавні говорили по українськи). Всі вони гордились тим, що їх вибрано на зїзд, який має ухвалити нову „конституцію" для України .

Треба ще згадати, що у звязку зі зїздом Рад Сов. України ріжні підприємства стараються наздігнати виробничу програму, а деякі робітники намагаються осягнути нові рекорди, підвищуючи технічні норми праці. Імена найбільших і найсвіжіших ударників мають згадати на зїзді.

В. Н—вич.

Літературна нагорода на 1936 р.

КОМУНІКАТ ЖЮРІ ТОПІЖ-у.

Члени Жюрі, вибрані Радою Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка, для признания трьох літературних нагород за найкращі твори, видані у 1936 р., на свому засіданні дня 19. січня 1937 р. не признали нікому першої нагороди.

Жюрі одноголосно рішило відзначити **другою нагородою Наталену Королеву** за збірку оповідань „Інакший світ" і **третьою нагородою Юрія Липу** за два томи новель „Нотатник".

Жюрі рішило звернутися до Ради Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка, щоб Т-во матеріяльно підпомогло Ф. Дудка в його праці над викінченням повісти „Великий Гетьман".

Львів, 19. січня 1937 р.

Денис Лукіянович, М. Матіїв-Мельник, В. Радзикевич, М. Рудницький, В. Софронів Левицький.

КОМУНІКАТ РАДИ ТОПІЖ-у.

Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка на засіданні 21. січня 1937 р. приняла до відома рішення Жюрі Т-ва щодо признання літературних нагород.

Прихилюючись до внеску Жюрі, Рада Т-ва рішила виплатити письменникові Федорові Дудкові з фонду літературних нагород 250 зол. як допомогу в праці над викінченням його історичної повісти „Великий Гетьман".

Рада Т-ва складає подяку Членам Жюрі за тяжку й відповідальну працю. Одночасно дякує всім жертводавцям за те, що дали змогу і на цей рік уфундувати літературні нагороди.

*

Жертви на „Літературний Фонд 1936 р." зложили дальше: „Фортуна Нова", Львів, 30 зол.; Українська Парляментарна Репрезентація 25 зол.; дир. Іван Тиктор 100 зол.

Рада Т-ва подає теж до відома, що небаавком буде проголошений вислід драматичного конкурсу ТОПІЖ-у.

Львів, 21. січня 1937 р.

За Раду Т-ва:

Роман Купчинський, голова. **Іван Кедрин Рудницький**, секретар.

ЗА СТВОРЕННЯ МІНІСТЕРСТВА ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СПРАВ.

ПАЛКА ДИСКУСІЯ В СЕНАТІ ПРО ВЗАЄМИНИ МІЖ УРЯДОМ, СОЙМОМ ТА СЕНАТОМ.

В середу 20. ц. м. пополудні буджетова комісія сенату розглядала буджет президії ради міністрів. Референт сен. Слівінський згадав, що підготовляють декрет президента про компетенцію премієра, ради міністрів і міністрів. Опісля обговорив поодинокі позиції буджету президії ради міністрів та спинився над взаєминами між урядом і парляментом. Згадав, що критика є не лише правом парляменту, але також його обовязком. На думку багатьох членів парляменту реакція представників уряду на критику в соймі і сенаті йде нераз задалеко.

Референтові та іншим сенаторам, які обговорювали ці справи, головно сен. Радзівілові відповідав прем. ґен. Славой-Складковський. Премієр заявив, що є за льояльною і річевою співпрацею між урядом та парляментом.

В дискусії промовляв сен. **В. Децикевич**, торкнувшись взаємин між урядом і парляментом. Підкреслив, що в усіх ділянках і тут повинно рішати лише позитивне право. З цим правом можна не погоджуватися, але можна домагатися його зміни. Одначе воно ніколи не розчаровує і кожний знає, що з ним може і мусить рахуватися. Тому відносини між урядом та парляментом будуть правильні, якщо уряд буде строго придержуватися позитивного права та його льояльно пристосовувати. Не можна сказати, щоб усі декрети, що уряд їх видав на основі повновластей, були обосновані законом про повновласти, тому критика з цієї причини оправдана. З другого боку льояльна заява премієра, що не думає про нарушення прав парляменту повинна розвіяти всі побоювання.

Щож торкається польсько-українських взаємин, то вони стоять від двох років під знаком т. зв. нормалізації. Українська суспільність перетомлена довгою пристрасною боротьбою приняла заповідь нормалізації з вдоволенням і з великими надіями. Може вони були і завеликі. Нині по двох роках, коли ці надії не сповнилися, українська суспільність чується знеохоченою і розчарованою. Одначе цікава є реакція польської суспільности. Як довго українці вели гостру опозицію, польська суспільність і польська преса не щадили українцям докорів та моральних наук і відмовляли їм, мовляв, зрадникам, всяких прав. Коли сьогодні українцям не можна закинути нельояльности, польська суспільність є немов здезорієнтована і заклопотана таким зворотом. І виглядає так, немов полякам давніша українська політика була вигідніша та приємніша. Щож робить уряд? **Уряд ставиться до української справи** навіть всупереч темпераментові премієра **дуже флегматично та половинчасто**. Якби ми жили в державі, де правлять парляментарною системою, можна би сказати, що маємо тепер коаліційне міністерство, де правиця не знає або не хоче знати, що робить лівиця. А лівиця робить багато такого, що може вбити цілу нормалізацію. Пан премієр сам виявляє багато доброї волі та льояльности, але він занятий щоденними справами і великими та малими інтриґами столиці. **Фактично українськими справами уряд займається — як кажуть французи — „у своїх марнотратних хвилинах". В тому ця доривочність, недостача пляновости та одноцільности. Рада на те є легка. Слід створити міністерство для українських справ.** Зразок для такого міністерства готовий, в установі міністра Галичини в колишній Австрії. Там усі ресортові міністри, крім міністрів: закордонних і військових справ, були обовязані предкладати проєкти своїх рішень та розпорядків, міністрові для Галичини. Цей міністр міг спротивитися, а якщо не було згоди, справу вирішувала рада міністрів. Одначе до того звичайно не приходило, бо вже сам факт, що кожну справу Галичини мусів розглядати міністр Галичини, була осторогою для міністеріяльних референтів і спонукувала їх до обережности. Велику частину досягнень польської політики Австрії завдячують вони міністрові Галичини, але й австрійський уряд мав великі користи й оминав неодного конфлікту. Створення міністерства для українських справ у Польщі принесе в першу чергу користи українцям, а при відповідній обсаді віддасть також великі прислуги урядові і державі.

Далі заявився за побільшенням числа суддів Найвищого Адміністраційного Трибуналу на 5 статів з тим, щоб приняли теж суддю українця, бо тепер у Найв. Адм. Трибуналі нема ніодного українця. Тут слід відмітити, що при буджеті президента дня 19. ц. м. сен. Децикевич домагався, щоб до цивільної канцелярії президента приняли теж урядовця українця, бо дотепер нема ніодного. Тимчасом українська справа є одною з найважніших і цивільна канцелярія обовязана інформувати президента про настрої та прояви життя української суспільности. Це може найкраще виконати лише урядовець українець. Згадав, що в дотації Фонду Народньої Культури нема ні згадки про грошеву піддержку української науки і культури. Не так поступив през. Масарик, який кілька літ тому дістав від народу великий грошевий дар і розділив ці гроші на культурні цілі між усі національности, які замешкують Чехословаччину. Не поминув навіть мадярів не зважаючи на велику національну чесько-мадярську ворожнечу. Тому найвища пора станути на державнім становищі та памятати, що слово „народній" не мусить бути тотожне зі словом „польський". Підкреслив, що Польська Агенція Телеграфічна (ПАТ) взагалі занедбує українські справи та домагався усунення цього незрозумілого явища. Вкінці виступив проти т. зв. інфляції законодавства, себто масового видавання нових законів, бо вони у великій мірі взагалі непотрібні.

Тому, що сен. Петражицький та Еверт ще раз заторкували справи взаємин між законодатними палатами та урядом до слова зголосився знову прем. Славой-Складковський, піддержуючи своє становище.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

У справі Александретти дійшло до деякого відпруження. Тому, що Туреччина видвигнула це питання безпосередньо після поїздки Шахта, „Ентрансіжан" добачує в тому німецькі впливи.

40 британських воєнних кораблів, що беруть участь у маневрах, перепливло недалеко португальських побереж.

У португальській столиці Ліссабоні вибухло минулої ночі кілька бомб.

Німецько-японська паритетна комісія для поборювання комінтерну повстала у виконанні німецько-японського договору.

Японський міністр закордонних справ Аріта зясував на отворенні парляменту напрямні японської закордонної політики.

22. січень — Музеєві визвольної боротьби України.

З памятним днем 22. січня звязана невидна на око подія, але ж для нашого життя незвичайно важна. Невеликий гурт українських еміґрантів, що створили „Музей визвольної боротьби України", утворили товариство з тією самою назвою й завзялися поставити для Музею окремий будинок у Празі — звязали збіркову акцію на „Український Дім" із днем 22. січня. Нічого кращого не можна було придумати: щорічна згадка про незабутню для всіх українців подію повинна викликувати в кожного з нас думку про ту велику вагу, яку має для нас „Музей визвольної боротьби України", установа, що має зберігати і зберігає памятки з наших визвольних змагань. Усі датки, жертви, звязані із святкуванням у нас 22. січня — повинні йти на „Музей"!

Управа Товариства „Музей визвольної боротьби України" береже дуже вже поважного національного майна, запопадливо ховає кожну й найдрібнішу річ, звязану з памятними роками нашої визвольної боротьби і — з незвичайною енерґією збирає з цілого світу лепти на приміщення „Музею", на „Український Дім". З року на рік накопичується число памяток, з року на рік зростають потреби Музею. У звязку з цим доводиться поширювати місце, де позбирані памятки (недавно винанято три нові кімнати), і не потроювати, а вдесятеро збільшувати (безкорисну) працю для „Музею".

Поволі, але певно йде наперед справа будови „Українського Дому". Незабаром уже остаточно, і певно — прихильно, буде вирішена управою міста Праги справа будівельної площі під Музей. Як і давніше, енерґічно веде управа „Музею" збіркову акцію на будову Дому. Неперіодичний орґан Товариства „Вісти" постійно інформує і про неї, і про роботу в самому Товаристві. А проте... Проте, як видно з цих інформацій, справа не стоїть іще так, щоб можна бути вдоволеним збірками, все ще вони недостатні, все ще українське громадянство, видно, не усвідомило собі ваги такого культурного центру поза краєм — із великою шкодою для самої справи!

Хай же хоч день 22. січня нагадає нашій громаді, що десь далеко, поза краєм, гурток українських еміґрантів від більш ніж пятнадцятьох років, серед матеріяльних недостач еміґрантського життя, тим тільки й живе, щоб перевести в життя задумане ним сміливе діло, збудувати „Український Дім", що приняв би в себе всі збірки „Музею визвольної боротьби України", та дав приміщення для численних культурних українських товариств та установ праської української кольонії! Хай і для нас усіх 22. січень стане днем жертв для „Музею". Допоможім Товариству „Музей визвольної боротьби України" — виконати його задум, збудувати „Український Дім" у Празі. Хто, кільки може, хай шле на „Музей", тільки на адресу Prof. D. Antonovyč, Praha — Nusle, Spytihněvova 245. Чехословаччина.

В. Сімович.

ЖІНОЧА СТОРІНКА.

Жінки і читання часописів.

Можна сказати з певністю про більшість наших інтелігентних жінок, що вони вже звикли читати часописи. Сучасне рухливе і мінливе життя навчило жінку трохи стежити за подіями дня. Якби ми виносили свій осуд лише із зверхніх ознак і звертали увагу лише на те, як часто бачимо в руках жінки ту чи іншу газету то ми моглиб сказати, що жінки є майже такими самими пильними читачками часописів, як і мужчини. Але на жаль не так воно в дійсности. Ще дуже мало жінок, які перечитують щоденники систематично і методично. Тоді, як майже кожний мужчина має „свій" часопис того такий, що цілковито покривається з його поглядами та політичними переконаннями, а інші часописи читає лише для того, щоб знати, що думають „противники", жінки переважно читають ті часописи, що їм попадають під руку. На першій сторінці, де звичайно видруковано найважніші відомости закордонного життя погляд жінки не спиняється на довго. Перебіжать лише заголовки, а читають лише докладно про події, про які багато скрізь вже говориться. Не надто уважно також ставляться вони і до внутрішньої політики, зате дуже люблять сензаційні заголовки про такі, скажім, справи, як одружіння англійського короля, до чого мають своєрідний жіночий підхід, або про якусь кінову зірку чи іншу якусь „славу". Тоді коли жінок інших народів дуже цікавлять ріжні судові процеси кримінального характеру, наші жінки із запалом перечитують найменші подробиці процесів політичних. Очевидно, що фейлетони чи то новелі, чи малі фейлетони належать до улюбленої лектури наших пань. Вже менше цікавлять їх спогади, коли вони не є з військових часів чи з часів революції.

Але це про загал жіноцтва. Є очевидно і між нами одиниці, які цікавляться і політикою і громадським життям. Є такі, що належать і до політичних партій і коли вони вже є партійними, то гаряче обстоюють свою партію та ненавидять противників. Ті жінки читають часописи вже на „мужеський" спосіб, а навіть і самі пробують гострити своє перо. Їх трашенне обурює, коли часопис ворожого напряму виступить проти їх партії, вони стають фанатичні у своїх осудах. Але таких жінок на жаль небагато у нашому громадянстві, а ще менше таких, які вміють перечитати часопис критично, перечитати не один, а кілька денників і винести свій обективний осуд.

Є очевидно спеціяльні чисто „жіночі" часописи, до яких наше жіноцтво має своє окреме відношення. Треба сказати, що з цих часописів мають найбільше поширення ті, що писані популярно та зачіпають близькі до нашого національного і громадського життя теми. До журналів, де є більш теоретичні чи абстрактні питання ставиться загал нашого жіноцтва ще з недовірям. Тут треба ще якогось часу, щоб наше жіноцтво звикло до таких органів. Не маємо ми ще журналів того типу, які так поширені серед інших народів — тої майже брукової жіночої літератури, яку з захопленням читають і продавачки з крамниць і служниця і пані дому. І добре, що їх не маємо, бо та лектура великих користей не приносить, часто відвертаючи ще більше увагу від систематичного, поважного читання денників та періодичної нашої преси.

Требаб побажати лише, щоб жіноцтво уділювало уваги більше не сензаційним подіям дня, а загальному ходові життя. Щоб політика і громадське життя поза ширшими межами викликували у нашого жіноцтва таке саме зацікавлення, як і події та життя найближчого нашого оточення, для того треба, щоб жінки наші привчили себе читати денник від першої сторінки аж до останньої. Коли систематично читатимуть вони так часопис, то скоро ті події не будуть для них такі байдужі і далекі, бо переконаються вони, що ті дрібниці чужого життя мають нераз чималий вплив на великі події, які відбиваються і на їх власнім життю.

Х. К.

Приклад гідний наслідування.

Скільки то наших панночок покінчивши матуру сидить у батьків на селі чи то в місці і чекає на той щасливий випадок, що десь, хтось довідається про якусь посаду! Тоді починається біганина за „сильними мира сього", щоб промовили слово у ще сильніших від яких така посада залежить. А посада та так мало платна, що більше черевиків треба зносити бігаючи за всесильною протекцією, аніж та платня буде варта. А буває й таке, що чекають ті панни, чекають тай дочекатись не можуть. Нема ні вуйка ні тети, щоб допомогли своїм словом і сидить така панна рік за роком чекаючи, коли то посада чи якийсь випадковий жених не визволить їх з того нудного життя. Та так нераз і посивіють чекаючи.

Тому приємною несподіванкою було для мене, коли заїхавши до Дрогобича опинилась я у чистенькій, затишній молочарні „Рома" та довідалась, що ту молочарню з власного почину і на власний риск відкрили дві молоденькі панночки з матурою. Невеличкий той льокалик. Невеличкі в ньому столики і небагато їх, але чисті білі обруси, квіти у високих фляконах та привітна, може трохи несмілива усмішка власничок і їх помічниць товаришок-добровольців всю ту скромну обстанову освітлюють і отеплюють.

Довелось мені перебути у Дрогобичі кілька день і щодня виходячи з готелю заходила я на сніданння до тих милих панночок, а потроху й розмовилась з ними та розпитувала про них. Власне говорила більше з панною Марусею, бо панна Рузя таємничо ховалась за деревляною переділкою, де міститься невеличка кухня. Звідти чути тільки постукування тарелів, іншої посуди та пересовування баняків.

„Ми не з Дрогобича — розповідає мені панна Маруся — а з околиць. Були обидві без праці. Я мала трохи практики в кооперативі і надумались ми з товаришкою взятись до якогось „інтересу". Склали до купи трохи грошей і нікому нічого не говорячи підшукали цей льокаль, полагодили всі формальности тай відкрили нашу молочарню. Трохи через нашу самостійність постраждали, бо переплатили приміщення, але може якось згодом дасться і це наладнати".

Історія молочарні „Рома", як бачать шан. Читачки, нескладна. Але чи багато наших безробітних панночок, навіть тих, що мають трохи грошей наважиться на такий крок?

Хотілось мені по тому коротенькому оповіданню панни Марусі сказати їй щось приємного, але перешкодили нам два панове ревізори, що приїхали перемерзлі і голодні десь зі села і перервали нам ту розмову. Дивилась я на ту молоду дівчину з пошаною, як вона ще трохи несміло обслуговувала панів, що весело собі з нею жартували. Боязко відповідала вона їм на їх, зрештою невинні жарти, бо і своєї гідности не хотіла тратити і клієнтів боялась образити. Добре вивязувалась вона з свого завдання, а згодом напевно знайде і відповідний тон з гостями. А в кухні бурмотіли баняки та чайники панни Рузі, а їм весело придзвонювали шклянки та дрочились з ними вилки і ножі.

Ідучи візником на Дрогобицький двірець поуз молочарню „Рома" послала я тим милим дівчаткам мовчазне, але щире побажання успіху і зрозуміння дрогобицького громадянства, а нашим безробітним панночкам на провінції більше відваги та ініціятиви.

Рита.

Балачки про моду.

ЩО ЗНАЧИТЬ БУТИ ДОБРЕ ОДЯГНЕНОЮ?

Ану, признайтеся мені, любі читачки, чи кожна з Вас не хоче бути добре одягнена? Думаю, що не найдеться ніодної жінки, яка поклавши руку на серце і не посоромившись виявити найглибшої своєї тайни сказалаб, що вона є зовсім байдужісінька до свого одягу. Є жінки, які люб блять бути скромно одяненими, люблять бути недорого одягненими, не люблять звертати на себе уваги одягом, навіть не дбають нібито про свою зверхність, але напевне нема жінок, які хотілиб, щоб про них сказали, що вони зле одягнені, що вони не вміють одягтись. Коли жінка є правдивою жінкою, то навіть тоді, коли вона має й дуже високі амбіції, коли вона є письменницею, директоркою чи вченим, коли вона є цілим єством віддана своєму фахові, то й тоді вона не буде цілком байдужа до своєї поверхности і свого одягу. Саме така жінка, не бажаючи звертати на себе уваги своїм недбальством, дбатиме бодай про те, щоб її одяг був чистий, цілий та відповідний її званню і становищу.

Бути добре одягненою це ще не значить бути коштовно і по останній моді вбраною, або мати одну якусь елєгантну частину одягу скажім суконку, капелюх чи що інше. Бути добре, елегантно і добірно убраною — це значить: бути убраною із смаком, до лиця, відповідно до пори року і дня, відповідно до своїх грошевих засобів, до випадку для якого одягаємось та до товариства до якого йдемо, або яке у себе приймаємо і нарешті відповідно до свого становища, яке ми маємо в суспільстві. Проти тих засад наші жінки дуже й дуже часто грішать.

Подивіться в літі на нашу вулицю. Як часто побачите в парку чи на якійсь прогульці часом навіть дуже гарні пані „з товариства", у ліпшій пополудневій чи навіть трохи перероблений вечоровій суконці. Ані своїм фасоном ані матеріялом та суконка не відповідна до нагоди і її власничка тільки програє тоді, коли в зимі на якомусь балі, чи на товариській забаві робила вона в ній гарне враження. А яке прикре враження роблять на академії чи концерті, що відбуваються в полудне довгі сукні! Зате на прошеній вечері чи в театрі або на концерті ввечір навіть гарна спортова суконка не є на своєму місці.

Трапляється, що заможніша пані, або пані, якої чоловік є „шефом" тої особи куди йдуть з візитою, є в клопоті, як на таку візиту вбратись. Вбратись за просто можна образити господарів своєю неувагою, коштовною сукнею можна господарям підчеркнути ріжницю матеріяльного становища. Тут завсіди буде на місці скромна темна вовняна, або з матового шовку суконка. Коли приходять гості, яким не хочемо показати матеріяльної ріжниці, тоді теж мусить господиня подбати, щоб її туалета не була надто коштовна для домашнього вжитку.

Нерозумно і несмачно є також вбиратись понад свої засоби. Дуже часто родина мусить недоїдати та терпіти інші обмеження лише через те, що пані дому хоче піти на забаву та своєю туалетою „побивати" своїх „приятельок". В незаможній родині, новий плащ, капелюх чи суконка це велика діра в бюджеті і лише від здорового розуму і практичности господині залежить, щоб цю діру добре залатати та щоб не звернути тим на себе надто великої уваги своїх ворогів, яких кожна з нас має досить. Матеріял все мусить бути добрий, бо „хто купує дешево — той купує двічі", але фасон треба все вибирати такий, щоб він не вийшов уже на другий рік з моди та щоб не звертав на себе уваги.

Є ще одна засада доброго одягання, яку часто занедбують навіть ті, що нібито і добре вбираються, а саме те, що кожна жінка має свій стиль і того стилю мусить дотримуватись. Не личить жінці з бюра чи тій, що власними силами будує своє життя, працюючи в якомусь підприємстві, школі чи іншому закладі, або навіть жінці, що віддає свій вільний час громадянській роботі вбиратись так, як вбираються жінки „ляльки". Не підходить молодій, веселій жінці, що буває багато в товаристві, каварнях, на забавах строгий англійський стиль. Почуття того стилю — то може найголовніша прикмета добре убраної жінки.

Ось кілька думок на тему, яка в щоденному житті жінки грає не останню ролю. Хай добрий смак і такт наших пань доповнять решту.

Рита.

Практичні поради.

ВІДСВІЖУВАННЯ ЗІМНЯТОГО ОКСАМИТУ.

Вовняною шматинкою, змоченою у 90%-вому спирті, натирати зімняте місце по лівій стороні, потому праву сторону оксамиту тримати 3—5 хвилин над посудою, де вариться чиста вода. Спирт скоро втягає воду і причиняється до випростування зімнятих ниточок оксамиту. Потому розкладається його на флянелі і легонько витирається мягенькою щіточкою, пізніше лишається, доки зовсім не висохне. Накінець чиститься правдивим мигдаловим олійком.

ЗБІГАННЯ (КОРЧЕННЯ) ВОВНЯНИХ МАТЕРІЯЛІВ.

Вовняні матеріяли, які даються прати без труду, треба замочити вечір у літній (не гарячій) воді, до якої на 1 літру води додати пів грама бораксу. На другий день прати в літній воді з бораксом (не милом) і полокати у теплій воді. В цей спосіб випрані вовняні матеріяли ніколи не збігаються.

ПЛЯМИ НА ВОВНЯНИХ МАТЕРІЯХ.

Плями від товщу на вовняних матеріях найлекше вичистити амоніяком. Також амоніяком добре чистити жовті плями від квасів.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Матримоніяльне бюро в Америці.

ПОДРУЖЖЯ — МЕТА КОЖНОЇ АМЕРИКАНКИ.

Всього від 10 літ мають Злучені Держави матримоніяльне бюро. Офіціяльно не має воно назви матримоніяльного, бо „американська моральність" не стерпілаб такого підприємства. Матримоніяльне бюро має шуму і довгу назву „Інформаційне бюро для розслідів і вісток про людей з цілої території Злучених Держав". Таких підприємств, які повстали в останніх роках багато у Злучених Державах, але ніодно з них не займається виключно подружжями; більшість таких інформаційних бюр спеціялізується у промислі й торговлі.

Матримоніяльне бюро мусіло в перших тижнях боротись із ріжними важкими перешкодами. Часописи, релігійні секти, організації повели однозгідний наступ проти бюра. Одначе практичні американки скоро переконались, що нове бюро дає справді величезні користи і вже при кінці першого року своєї діяльности бюро могло похвалитися більше, як сотнею подруж, що їх заключили за посередництвом бюра.

ЛЮБОВ НА ПЕРШИЙ ПОГЛЯД.

У всіх краях світу істнує ще т. зв. любов від першого погляду, яка вже іноді дивними пригодами людське життя. Одначе у Злучених Державах любов від першого погляду істнує вже тільки ..у фільмі і романах. В буденному сірому житті вона вже давно вмерла. Американці обох полів є занадто практичні, щоб гайнувати час на такі дрібниці. Душевні почування і душевні справи зовсім їх не цікавлять. Романтичні втечі доньок міліонерів кінчаться завжди дуже прозаїчно. Засоромлені вертаються вони домів і виходять замуж за того, кого підсунуть їм родичі. Подружжя міліонерок залежні завжди від промислової і біржевої конюнктури.

Також і романтичні подружжя щезли. Ще перед кількома роками десь у фармерських колах північних стейтів Дакоти, Міннесоти і Монтани траплялось, що ковбой схоплював свою кохану з батьківського дому. Сильний, очайдушний паливода був ідеалом кожної дівчини та мрією її безсонних ночей. За таким паливодою ішли вони у світ за очі, не побоючись ні чужих людей, ні чужих сторін ні невідомого майбутнього. Сьогодні — це все пішло в забуття, фармери цікавляться перш усього збіжевою і худобячою біржею, а їх доньки пильнують практично господарки. Ковбої устаткувались а їх жінки дбають про лад, дітей і про своїх чоловіків.

ЗОЛОТО Й ІНТЕРЕС.

До матримоніяльного бюра приходить тепер пересічно 500 листів денно з подружніми офертами і знимками. Всі ті листи мають один зміст: гроші й інтерес. Про любов не пише ніхто ні словечка, у найкращому випадку питається про вік партнера. Тільки у виїмкових випадках подружжя заключають люди ріжного віку. Переважно зміст листів такий: якийсь фармер шукає такої жінки, яка моглаб своїм майном допомогти поширити йому фарму, якась жінка хоче оснувати пансіон і шукає концесіонера, який працював уже в тій бранжі. Дуже рідко питається хтонебудь про красу, але обоє кандидати як найважнішу умовину ставлять: взаємне здоровля, силу й охоту до праці. Такі є умовини до щасливого подружжя у Злучених Державах. Майже ніхто не жениться з дуже бідними дівчатами і навпаки дівчата не виходять замуж за бідолах, бо американка нічого так не боїться, як біди і недостатку.

АМЕРИКАНКИ ВІРНІ.

Американка є так довго, як це їй потрібне самостійна. Вона не терпить ніякої контролі у свойому житті. Родичі ніколи не знають нічого про її знайомства ні про те, в якім товаристві вибирається вона на прогульку. Американка фліртує дуже радо, але в першу чергу звертає вона увагу, так як і її партнер на те, щоб при помочі флірту пізнати вартість партнера.

Коли американка вийде замуж, тоді стає вона найвірнішою дружиною у світі. Флірт залишається тільки споминном а подружня невірність недоподумання. Велика скількість розводів це тільки взаємне змагання поліпшити собі своє соціяльне і матеріяльне положення. За вишукання відповідних розводових причин добре платять. Розведена є все по процесі матеріяльно забезпечена.

ПОДРУЖЖЯ У СЕРЕДНІХ ЛІТАХ.

Майже ніколи американці не женяться за молоду, приблизно в 30 році життя або навіть пізніше, бо молодий американець любить також перебути свою молодість свобідно. До бюра зголошуються зрілі мужчини, які знають, чого хотять.

Американець не вимагає щоб його жінка була красуною, але вимагає щоб вона була здорова, виплекана і добре збудована. Такі самі домагання має молода американка. Тип спортових ґерльсів перестав бути модний. Жінка не мусить бути молода, але повинна молодо виглядати. Тому теж підстаркуваті жінки не мають потреби скриватись зі своїм віком.

МРІЄЮ КОЖНОЇ АМЕРИКАНКИ Є ПОДРУЖЖЯ.

Мрією кожної молодої американки є подружжя. Очевидно, що всюди бувають виїмки і з американськім житті нераз трапляються ріжні подружні афери, скандалики, про які розписуються широко часописи усіх країв, але пересічні американські подружжя стоять від них здалека і вони для них чужі. Коли американське подружжя постаріється, тоді чоловік і жінка живуть спокійним родинним життям і тільки сентиментальні фільми і книжки нагадують їм сон їх молодечих переживань.

——o——

Ориґінальні книжки.

Голяндець Віллем Гем з Лейдену збірає ориґінальні книжки. Між його книжками є перший збірник хрестикових загадок, які вийшли в 1593 році в Авґсбурзі під наголовком „панеґірікус фон папіріюс". Інша така дивовижа це полемічний твір, якої автор намагається осягнути при помочі своєї книжки проголошення нашого прабатька Адама святим. Одначе найкращою перлиною його збірки є англійська баляда „Бладі кетл" („кривавий казан") видрукувана в 1743 р. не друкарською фарбою, але людською кровю. Крім цього є ще там дуже багато ріжних унікатів, нпр. 32 грубих наукових томів про ротові органи слимаків, які лиш досі появились. Має теж Гем у своїй збірці першу у світі книжку з образками яка появилась у 247 р. перед Хр. накладом Чучанга. Автором цієї книжки був китаєць Гіянсі. Ілюстрації складаються з ручних малюнків на деревляних таблицях. Книга важить 4 кг. і описує вона пригоди Джунґса і Джінґса, двох добродіїв, які нагадують наших Пата й Патахона. Також один англійський біржевий маклер збирає ріжні ориґінальні книжки. Його спеціяльністю є орієнтальні твори. Своїм гостям показує він перські т. зв. „Соловейкові книжки" збірку тужливої лірики, оправлену в правдиву муринську шкіру з племени Банту. Крім цього має він ще найстарший лексикон світу, твір китайської культури, який має ні менше ні більше, як 24.580 зшитків.

Міністр Саймон винахідник мяча до ґольфа.

Аматори гри в гольфа мають своєрідну сензацію. Англійський міністр внутрішніх справ сер Джон Саймон винайшов новий рід мячика до гри в гольфа. Досі грачі мали клопіт з відшуканням мячика після вибиття. Новий мячик — як заявив сер Джон Саймон — буде так сконструований, що коли натиснути перед ударом пружину, мячик буде 10 секунд гостро свистати, що очевидно поможе віднукати його.

ЗАНЕПАД АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛЬМОВОЇ ПРОДУКЦІЇ.

Найбільші кіново-фільмові англійські підприємства стоять перед маревом банкротства. Їх страти за минулий рік обчисляють на 2 міл. фунтів стерлінгів. Пояснюють це тим, що з 250 англійських фільм, тільки 12 мали сякий-такий успіх. Інші англійські фільми не видержали чужинецької конкуренції. Дві головні фірми рішили тому обмежитись у продукції і накручувати тільки фільми в одній, англійській версії та зрезиґнувати зі закордонних фільмових ринків.

ЦИВІЛЬНА ЛИСТА КНЯЗЯ ВІНДСОРУ.

В найближчих днях англійський парлямент ухвалить т. зв. цивільні листи членам королівської родини. Зокрема, на прохання короля, визначать цивільну листу князеві Віндсору. Імовірно комісія призначить б. королеві Англії 25.000 фунтів стерлінгів річно.

Король Юрій VI. діставатиме мабуть таку саму суму, як його батько, значить 470.000 фунтів. Королева Мері дістає 70.000, три князі по 25 тисяч фунтів стерлінгів.

ПЕНСІЯ МАЛОЇ КНЯЖНИ.

Комісія призначить також і малій наслідниці престолу 10-літній княжні Єлисаветі щорічну пенсію в сумі 25.000 фунтів, що дає приблизно 2.500.000 франків. Ця сума має забезпечити княжній відповідне становище та дати їй змогу „жити відповідно до високої ранги". До часу, заки вона стане повнолітна, її пенсією користуватись буде її батько. Коли княжна доросте до 18 літ, її пенсію збільшать і княжна буде могти вживати грошей по своїй волі. Молодша донька Юрія VI. княжна Марґарета Рожа буде мусіти вдоволитися пенсією 6.000 фунтів.

ДИВОГЛЯДИ.

4 ДОБИ В КУПЕЛІ.

Загальна повоенна рекордоманія коштує людство неодну жертву. Недавно, як повідомляють мадярські часописи, 25-літний урядовець у Дебреціні Імре Бочкай рішив побити рекорд плавання у ванні. Тому завізвав до лазні свідків, щоб ті приглядались і подивляли його відпорність та витривалість у 38-ступневій температурі води. По 4 днях і 4 ночах покинув Бочкай ванну зовсім виснажений. Ориґінальний рекорд побив, але тепер лежить безнадійно хорий у лічниці.

В обороні емеритів і зльокавтованих українських службовиків.

В середу 20. ц. м. соймова буджетова комісія розглядала буджет емеритур і рент. У дискусії пос. **В. Целевич** виголосив довшу промову. Промовець обговорив докладніше два питання, а саме справу обнижки емеритур на основі розпорядку президента з листопада 1935 р. і справу признання емеритур зльокавтованим українським службовикам б. австрійської монархії. В першій справі промовець підкреслив, що розпорядок президента з листопада 1935 р. є помилкою, бо нарушує обовязуючий закон і тимсамим підриває довіря широких верств громадянства до правовости. Тому домагався скасування цього розпорядку президента у справі обнижки емеритур та виплачування емеритур в давнішій висоті. З черги промовець зясував правне положення цивільних і військових службовиків б. австрійської монархії, української народности, які набули права до емеритури на основі австрійських законів та яких польська держава не приняла до служби. Зокрема промовець основно обговорив постанови віденської і римської конвенції, які унормували ці справи і зясував крайню нужду серед зльокавтованих службовиків. Вкінці домагався, щоб уряд видав окремий закон у справі зльокавтованих службовиків, а доки це не станеться, щоб Найвищий Адміністраційний Трибунал швидше вирішував ці справи.

По промовах послів: Вагнера, Пахольчика, Похмарського, Дембіцького та Єлинака промовляв віцемiністер скарбу Гродинський кажучи, що емеритальні видатки в сумі 290 міл. зол. обіймають теж емеритів з адміністрації, державних підприємств і монополів. Число емеритів, вдів і сиріт для цілої суми державних оборотів, які сягають 4,100 міл. зол., доходить в дійсности до 195.200 осіб. З цього числа 90.700 припадає на адміністрацію, 83.700 на залізниці, 1.700 на державні ліси, 10.580 на пошту і 8.422 на монополі.

Опісля віцепрем. Квятковський заявив, що тепер надійшла хвилина, щоб направити те, що було зле в декреті президента з листопада 1935 р. про обнижку емеритур. Признав, що передчасно переносили урядовців на емеритуру з політичних оглядів і тому, що деякі урядовці не мали відповідних кваліфікацій (нпр. на Волині старостами були особи, які у Львові працювали як фризієри). Комісія приняла буджет емеритур.

Плєнарне засідання сойму.

В середу 20. ц. м. пополудні почалося плєнарне засідання сойму. Маршал сойму підкреслив, що згідно з домаганням пос. Пахольчика передано до маршалківського суду його справу з відомим інцидентом у поїзді на шляху Познань—Варшава. З черги мін. Свєнтославський відповідав на інтерпеляції послів: кс. Довнара, кс. Любельського і пос. Присторової. Відповідаючи священникові пос. Довнарові вияснив справу антропометричних помірів між шкільною молодю та гостро осудив нагінку „Малого Дзєнніка" в цій справі. Відповідаючи кс. Любельському вияснив справу подій у Свєнцянах, де катехит кс. Ґранца гостро критикував перед молодю „Звйонзек Польскєго Научицєльства", а один учитель невідповідно поводився в костелі. Цього учителя притягнули до відповідальности, а катехита усунули за зневагу директора школи. У відповідь пос. Присторовій міністр ствердив, що учителям не вільно поширювати своїх особистих поглядів у школі. Не допустить до того, щоб суперечки на тлі політичних і релігійних поглядів діставалися до школи. Заявив, що справу подій у Свєнцянах ще раз розгляне. Опісля пос. Гофман торкнувся справи боротьби учительства з духовенством заявляючись за вдержанням незалежности шкільництва.

По відчитанні внесків та інтерпеляцій кількох послів замкнули засідання в год. 6-ій попол.

—o—

Пляни японського уряду.

Премієр Гірота виголосив у парляменті буджетове експозе, у якому накреслив таку програму: 1) доповнити засоби оборони, 2) продовжити час шкільного навчання та поліпшити виховну систему; 3) збільшити доходовий податок; 4) охоронити населення перед живловими катастрофами, поліпшити гігієнічні умовини, піднести господарське життя, 5) скріпити торговельну експанзію, розвиваючи промисл і комунікацію; 6) перевести інтензивну еміґрацію до Манджурії та інвестиції в тій країні; 7) зреформувати державну адміністрацію та законодатну владу.

У закордонній політиці мусить Японія закріпити звязки з Манджурією, довести до приязних взаємин з Китаєм, продовжуючи стабілізацію Східної Азії.

—o—

НОВИНКИ.

— **Йорданський Вечір** (Бабин Вечір) відбудеться в Кружку ім. Ганни Барвінок в суботу 23. І. в год. 6-ій у шк. домівці при вул. Мохнацького ч. 12. Гостям раді. 138 2—2

— **В справі католицько-літературної нагороди.** Головна Рада Українського Союзу просить нас подати до відома, що вислід літературного конкурсу з технічних причин буде оголошений не 22. січня, як це було заповіджене, а пізніше.

— **З Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові.** З днем 1. січня ц. р. в члени Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка приняті: Наталя Лівицька-Холодна і проф. Дмитро Ґреґолинський. При цьому просимо всіх членів, які залягають із вписовим (одноразово 10 зол.) і членськими вкладками (місячно 50 сот.), щоб негайно їх вплатили. Гроші слати на адресу: Т-во Письменників і Журналістів, Львів, Ринок 10. („Діло").

— **Львівський університет** святкував 21. ц. м. 276-і роковини свого істнування. На програму зложилися богослуження в костелі св. Миколая й академія в університетській авлі. Університет повстав спершу як єзуїтська академія, а в 1661. р. дістав від короля Яна Казимира права університету.

— **В Українськім Наук. Інституті** в Берліні виголосить 22. ц. м. (8. год. веч.) доц. дипл. інжинір Р. Димінський виклад в українській мові на тему: Стаханівський рух і система Тайльора.

— **Винарський курс у Заліщиках.** За почином однорічних курсів огородничої практики в Заліщиках і в порозумінні з львівською рільничою палатою уладжено 6-денний винарський курс для повітових рільних і огородових референтів з Поділля і Покуття.

— **Поширюють регіональну акцію на Бойківщину.** Серед польських туристичних кол повстало недавно Т-во прихильників Скільщини, що має на меті оживити туристичний рух у цій гірській країні, створюючи для нього сприятливіші умовини. У Скольому відбулася нарада представників місцевої самоврядної влади з представниками інтересових туристичних організацій, власників пансіонів і т. д., щоб обміркувати справу пропаганди та всяких уліпшень на терені Скільщини у звязку з будуванням доріг, туристичних схоронищ і т. п. Оскільки справа торкається місцевого українського населення, то буде це поширеням на Бойківщину польської регіональної політики, яку стосують вже на Гуцульщині.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Державної Льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 75.000 зол. на ч. 19568, 37044; 10.000 зол. на ч. 183524; 5.000 зол. на чч.: 58265, 68587, 77318; 2.000 зол. на чч.: 1365, 9712, 10352, 15512, 37439, 45689, 57297, 63243, 89847, 102662, 105297 111492, 122671, 147100; 1.000 зол. на чч.: 2958, 7884, 8026, 12504, 15275, 18922, 18927, 19851, 20005, 22879, 28864 31892, 33211, 33425, 49185, 53316, 53637, 66398, 68564, 68310, 75199, 90558, 92147, 106289, 114581, 116297, 117855, 133236, 133994, 136452, 148589, 161170, 183988, 184685.

— **Польські крамниці по селах Сх. Галичини.** Попри організацію „Товажиства школи людовей" з будуванням людових домів іде серед польського громадянства у Східній Галичині пропаганда за засновуванням „кулек рольнічих" по селах. У висліді цієї пропаганди повстало, як повідомляє агенція „Всхуд", впродовж одного року від 1. квітня 1935. до 1. квітня 1936. на терені львівського, тернопільського і станиславівського воєвідства 190 нових „кулкових" крамниць. Перше місце займає тернопільський повіт з 22 новими склепами, опісля йдуть Теребовельщина з 10, Бережанщина, Зборівщина і Золочівщина, що дістали по 9 нових склепів і т. д. В осені м. р. тереном оживленої польської діяльности в цій ділянці став сокальський повіт, де впродовж кількох осінніх місяців повстало аж 7 нових „кулкових" склепів.

— **Сільські листоноші.** Поштова влада виладила пляни організації поштової служби на села, які пошта не обслугувала досі якслід. Поштові посилки йдуть, як відомо, дуже поволі, нераз цілими тижнями, з великою шкодою для населення. Тепер поштова влада вводить постепенно службу сільських листоношів у всьому краю. Цього року введуть сільських листоношів у краківському, лодзькому і келецькому воєвідстві, в 1938 р. у воєвідствах львівському, тернопільському і станиславівському. В роках 1939 і 1940 введуть сільських листоношів у цілій державі.

— **Заг. Збори Союзу Діячів Українського Театрального Мистецтва** відбулися в понеділок 18. ц. м. в домівці кооп. „Український Театр". Союз обєднує майже всіх акторів наших кращих театрів. В діловому році діяльність Союзу змаліла головно тому, що матеріяльне положення наших артистів справді незавидне. До Ради Союзу ввійшли: В. Блавацький як голова, І. Гіриак — як заступник голови, А. Левицький, д-р Г. Лужницький, М. Бенцаль, С. Волинець і П. Сорока як члени Ради. Заступниками Ради вибрано п. М. Сіврську і п. Шеремету; членами Контрольної Комісії пп. Гладкого, Сливку і п. Якимову.

— **Зловживання львівських шоферів.** Загально нарікають на шоферів львівських таксівок, що користають з несвідомости пасажирів, ошукують їх, велячи платити собі за їзду автами більше, ніж їм належиться. Стверджено, що особливо шофери таксівок на головному двірці здирають приїзжих. Буває часто, що шофери не залучують таксометра, мовлячи, що він „зіпсутий", ошукують опісля пасажирів, зараховуючи їм вищі оплати, а рівночасно шофери ошукують власників таксівок, які не мають змоги перевірити відбутий шофером курс. Буває також, що шофери залучують таксометер, а по дорозі зміняють його на інший фальшивий, після чого велять собі платити нераз вдвоє дорожче, ніж належиться. У все те повинна би вглянути компетентна влада й увільнити приїзжих із провінції від грабунку, якого допускаються на них львівські шофери. На видних місцях на головному двірці треба оголосити, що коштує їзда таксівкою до ріжних місць у місті.

— **Нинішня шкільна молодь.** Як повідомляє „Дзєннік Уржендови" краківської Шкільної Кураторії, в краківському воєвідстві — без міста Кракова — стверджено 90 випадків перервання тяжі учениць у віці 14—18 літ, при чому спричинниками були переважно товариші-учні в такому самому віці. Стверджено теж 200 випадків венеричних недуг серед учнів та учениць, а кількасот випадків звичайної крадіжи.

— **Краєва хроніка.** 15-ох господарів зі Сосулівки (Чортківщина) побили важко місцевого солтиса. Як причину подає ПАТ непорозуміння між солтисовим сином та іншими парібками. — В Томашівцях (Калущина) Юрко Бербець намагався кинути свою жінку до колодязя. — 3-ох замаскованих опришків напало на дім Самуеля Горовіца в Рожнітові (Долинщина); вони не найшли нічого і втікли.

— **Строга кара.** В Бидгощі засудили залізничого урядовця Ш. на пів року вязниці за спроневірення двох дрібних сум: раз 4 зол. і раз 5 зол.

— **Пустив щастя з рук.** Начальник залізничої стації в Глибокім на Виленщині, Ст. Богаткевич продав перед кількома тижнями за 65 зол. Кооп. Банкові в Глибокім облігацію інвестиційної позички. Тепер виявилося, що на цю облігацію (ч. 44 серія 2531) підчас останнього тягнення впало 200.000 золотих. Розпука Богаткевича не має границь.

— **З Польщі.** В Сосніпці арештовано адвоката І. Ляндава під закидом неморальних учинків. — Студенти познанського університету проголосили одноденний страйк як протест проти замкнення виленського університету. — В Білостоці повісили Івана Хоменка. засудже-

його на смерть за грабіжницькі напади і вбивство пароха під Боловижею. Президент не помилував його.

— Стан здоровля Папи погіршився. Так заявили у Ватикані кореспондентові „Юнайтед Прес", Папа терпить у ногах страшенні болі, причому загальний стан здоровля погіршується з дня на день. Папа лежить з замкненими очима і відмовляє тихо молитви. Вчора розійшлася навіть поголоска про смерть, одначе з ватиканських кол її заперечено. Серце Папи незвичайно сильне.

— Морські катастрофи. Затонула німецька канонірка „Велле"; причина невідома, бо судно було дуже сильно збудоване. Зі залоги ніхто не врятувався. — Як повідомляють з Ослью, на морському березі, в околиці Крістіяннисунд знайшли останки фінляндського корабля „Савона". Його залога, що складалася з 20 осіб, мабуть загинула.

— Жахлива повінь навістила Злучені Держави Північної Америки. Без даху над головою залишилося коло 36.500 осіб, втонуло 30 осіб. В стейтах Арканзас і Огайо дощі падуть дальше. Червоний Хрест домагається ратункових відділів з Вашингтону.

— Лялька причиною смерти дитини. В австрійській місцевості Кільштадт целюльоідова лялька впала з комина до вогню. Настав вибух, що викинув запалену ляльку до колиски, в якій лежала 7 місячна дитина. В одній хвилині колиска спалахнула вогнем, а що в мешканні не було більше нікого, дитина згоріла на вуголь. Коли вернулись родичі, знайшли тільки останки дитини, що догаряли з колискою на підлозі.

— Живе ще 4.000 маїв. Обчислення переведені на півострові Юкатан, виказали, що племя маїв, нащадків основників прастарої культури маїв, начислює тепер ледви 4.000 душ.

— Зудар двох самоходів. Біля Бордо наїхали на себе в повному розгоні два вантажні самоходи. Наслідком зудару оба вози станули у вогні. Згинули 3 пасажири, а два вийшли з тяжкими ранами.

— Приріст вкладів у П. К. О. У дні 14. ц. м. відбулося засідання Управляючої Ради П. К. О., яка, вислухавши звіту Ревізійної Комісії, затвердила біланс П. К. О. за рік 1936., який замкнено з чистим зиском зол. 5,599,474.55. У цьому році вклади зросли на зол. 13,981,942.60, осягнувши у дні 31. грудня м. р. заг. суму 895,668,821.29 зол. Ощадностеві книжечки зросли за звітовий рік на 397.988 прим. більше, до загального числа 2,286.830 пр. Загальний оборот приніс некотовану досі суму 30 міліонів золотих.

— Прояви простуди в зимовій порі. Здавалось би, що катар, це така маловажна річ, що навіть не варта про нього згадувати. Одначе він уміє добре дошкулити. Яким болісним і прикрим є впр. набряклий і зачервонілий ніс,стан запальної слизової болони носа.Катар супроводить загальне пригноблення, тиснення в голові і неохота до праці. А що катар є заразливий, його жертва повинна вважати на окруження і не наражувати своїх найближчих на недугу, яку сама переходить. Тимто треба енергійно поборювати кожний катар, який може почати дуже поважну недугу простуди. Найкраще надається до цієї цілі відома у цілім світі і випробувана в таких випадках оригінальна Аспірина.

— Український Народний Музей „Гуцульщина" ім. о. Йосафата Кобринського в Коломиї одержав в другім півроці м. р. 262 предметів, а саме: 15 гуцульських виробів, 24 образів, 6 часописів, 24 книжок, 5 грамот, 2 відозви, 4 афіші, 12 історичних памяток, 19 викопалин, 22 монет, 7 печатов, 3 відлики, 40 вишивки, 13 фотокліш, 2 стрілецькі відозви, 23 ручних виробів, 7 церковного мистецтва, 9 давних письм, 4 гончарських виробів, 1 альбом, 2 давні одягі, 16 фотографічних знимок. Жертводавцями були: д-р Т. Окуневський, д-р Кульчицький Городенка, о. Ь. Нлаппець Тріщин, президент суду І. Червінський, В. Кобринський, проф. Ст. де Черчевич Ільницький, М. Райхман, М. Кланчук, М. Грабовенська, Н. Кобринська, Н. Чайковська, О. Райтерова, проф. Ковалів, о. прелат Русин, Піотрович, Е. Гонтова, артист-маляр Лукавецький, сотник Курилик, інж. Гаврилюк, інж. Зайшлий, З. Стефанів, О. Витанцька, І. Іванницький, м-р М. Кобринська, Р. Мостович, директор Пашкевич Коломия, М. Диделюк Балинці, В. Мельник Клапо Вільдно, О. Томенко Сопів, Я. Кобринський Варшава, І. Гевриш-Козакова Хлібичин, Марія де Гурбіч Голинська Березів Середний, о. Е. Шмериковський Дора, М. Годованець Княждвір, Н. Жмундулик Ключів, М. Максимчук Трофанівка, сотник Падалка Трускавець, о. В. Тимощук, Ю. Бельмега, А. Шуфлейчук, І. Бельмега, Я. Янковський, О. Мельничук, Т. Савицький, О. Сваричевська, О. Попюк, А. Шкріблак, О. Бельмега, О. Танасійчук, О. Гузак, В. Бельмега, хлібороби Бервінків, д-р Пастернак Львів, о. Донигевич і о. Федунюк Корнич, В. Кісів Підгірці, о. В. Цмаль Шепори, Е. Лисієвич Делятин, Ь. Лащук, І. Кузьмин, Т. Іванюк, М. Андрійчук, хлібороби Саджавки, Я. Андрійчук Кубаївка, д-р Муронич Яблонів, О. Іванницька Миклашів, Ф. Малюник Ізап'ні, Ю. Гейдамаха Іванків, Марія і Еміль Томин Брустури, Р. Михайлів Товмачик, М. Калинич Корнич, Анна де Черчевич Ільницька Березів Нижний, Заряд громади Печеніжин жертвував 50 зол. В тім часі звиділо Музей 420 осіб, між ним прогульки. За жертвовані предмети і підмогу Управа Музею Гуцульщина складає оцим всім жертводавцям щиру подяку.

—o—

Останні вісти.

БУДЖЕТОВА КОМІСІЯ СЕНАТУ ПРИНЯЛА БУДЖЕТ МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Буджетова комісія сенату розглядала нині буджетовий прелімінар мін-ва закордонних справ. Після промови віцеміністра Шембека, — що спинився над справою пропаганди й опіки над торговлею, — та референтки сен. Ярошевичевої, предсідник сен. Роствороаський заявив, що з огляду на відсутність міністра допускає лише дискусію над самим буджетом, не над політичними питаннями. Ніхто не забрав голосу — сенат одноголосно приняв буджетовий прелімінар.

ЯПОНСЬКІ ЗАКОНОДАТНІ ПАЛАТИ ПРОТИ УРЯДУ.

Вища палата приняла промови премієра і міністра скарбу холодною мовчанкою, нижча палата перебивала їм окликами. **Коли прем. Гірота вийшов на трибуну, щоби відповісти на інтерпеляцію, його не допустили до голосу.**

Після кабінетної ради цісар приняв Гіроту; як говорять в кулуарах парламенту, той остан ній **домагався, щоби розвязати парлямент.**

—o—

З концертової салі.

ФРІЦ КРАЙЗЛЕР.

Незабутній концерт — один з тих, які залишаються в памяти на ціле життя. На таких концертах музичний критик від перших почутих звуків забуває слідкувати за тими чи іншими прикметами виконавця, або такими-то чи іншими його недостачам. Беззастережне захоплення половонює його цілком і не допускає ніяких інших думок, крім найглибшого подиву для ґеніяльного артиста. Це одинокий епітет, гідний такого Крайзлера. З найбільших скрипаків сьогоднішнього дня — він найбільший, бо найбільш універсальний. Хто крім нього потрапить нині відтворювати Бетговена так непорочно, Баха так простолінійно, Мендельсона так „романтично", в найкращому розумінні цього слова, без усякого зайвого патосу і сентименту?! Хто врешті грає сьогодні всі ці Крайзлерівські „дрібниці" з таким смаком, як він?! Про технічну сторінку, технічні проблеми гри Крайзлера нічого й писати: вони ніколи не іствують там, де неподільно царює чиста, непорочна Музика. А Вона — у кожному його звуці, кожному дотику смичка.

Ант. Руд.

ГЕРМАН ШЕРХЕН

На другий день після Крайзлера — знову концерт, на якому забувалося, що слухається його у Львові. Не памятаю тут виступу такого дириґента, яким представився Герман Шерхен. Навіть усі ті найкращі, які тут були — маю на думці останні роки — блїднуть побіч цього мистця. Я знаю Шерхена від літ, чув і бачив його працю та його концерти неоднократно. Це була праця і концерти з прекрасними, першорядними заграничними орхестрами, яких праця і мистецькі осяги так ріжняться від поняття „праця" й „осяг" тутешньої орхестри, як Львів ріжниться від великих світових метрополій. Але те, що Шерхен осягнув з львівською орхестрою, є куди більше подивугідне, як те, що я похвального знав про нього досі. Це сиділа і грала мов не та орхестра, що все. Колиб деякі її члени, що тепер напричуд чисто, ритмічно й уважно (!) грали, позбулися ще своєї повної байдужности до всього, що ще залишається понад чисту, ритмічну й уважну гру, і брали разом з дириґентом, деяку **душевну** участь у виконуванні твору!!

Чудовий був позавчора Моцарт, знаменитий Бетговен, дуже цікавий Кофлер (2-га Симфонія), який у лаконічний, сконденсований спосіб (такий улюблений всіми „Шенберґівцями" від часів „Пяти орхестрових пес" їх учителя) провадить мотивічну еквілібристику не менш ляпідарними тема ми. Інструментація твору цікава, хоча її ефекти часто роблять враження випадкових і не зовсім льоґічно оправданих — та здебільша нагадують Берґа і Веберна.

Шерхена приняли оваційно; бодай під цим оглядом львівська „музикальна" публика здала іспит зрілости. Цілковита відсутність „широкої" (= платної) публики була доказом відворотної сторони медалі „відомої музикальности" Львова.

Ант. Руд.

Ширіть наш часопис!

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „КОНФЕТТІ".

Карнавал. Хто тільки може, хотів би брати в ньому участь. Бідна дівчина з великої крамниці йде за спокусою і нишком випозичає собі найкращу сукню з вистави, щоб виступити на балю. На реданті вона мусить поневолі грати ролю великої, заміжньої дами. Один поважний професор іде вперше у житті на реданту, щоб мати ділову розмову із видавцем. Він мусить зовсім випадково дотримувати товариства бідній дівчині і попадає в халепу, про яку і мріяти не міг у снах. Ця весела віденська комедія має кілька таких знаменитих типів як Мозер, Шлезак і Романовський; це легке, безпретенсійне видовище повне гумору.

—o—

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Успіх театру ім. І. Тобілевича у Перемишлі. У своїм переїзді до Ярослава театр ім. І. Тобілевича вступив минулого тижня на 4 гостинні виступи до Перемишля, де виставив у салі кіна „Касіно" в Робітничім Домі три оперетки, а саме: „Барон циганів", „Шаріка і „Вій" та комедію „Муж двох жінок". Саля була в усі чотири дні переповнена вщерть і публика нагороджувала наших мистців невмовкаючими оплесками за їх прегарну гру.

САМБІРЩИНА.

Самбірщина поступає... взад. Колись Самбірщина належала до перших повітів під оглядом освітним, господарсько-кооперативним та політичним. Нині можна сказати, що вона належить до тих останніх як нпр. і Товмаччина. І так від кількох років іде боротьба за філію „Просвіти", що є в руках радикалів, які використовують фірму „Просвіти" для своїх партійних цілей. Урядові філії страшать селян фашистами, клерикалами та „ворохобниками" з-під Мадриду, але не згадують якось про пекучі справи для селян. Під 25. грудня м. р. мали відбутися дворічні заг. збори філії „Просвіти". І на диво в останнім дні відкликано збори та повідомлено про відкликання тільки радикалів, так що більшість селян, які в погану погоду прибули на збори, довідалися про відкликання зборів під самою домівкою. Таким чином селяни знову переконалися про крутійство радикалів. Тому радимо Виділові філії „Просвіти", щоб якнайскорше скликав заг. збори, і то в чесний спосіб та не доводив членів до дальшого обурення. А тепер загляньмо до нашої кооперації і „Сільського Господаря". Наверх воно так сказатиб, незле, але як приглянутись ближче, то побачимо ось що: ОСК вже майже оздоровлений, але кооперативи занедбані. І так люстрація в 20-ох кооперативах, переведена м. р., виказує осьщо: у 1935 році розпродано товару на 22.800 зол.; у 1936 р. на 20.0

вол. крадіжей (манк) було на суму 30.000 зол. Що на це О.С.К.? Треба негайно покликати організаційного директора, якого до цього часу ще нема, щоб зорганізував сильний організаційний відділ. Ревізійний Союз повинен негайно вглянути в цю справу і видати відповідні рішення. — У Філії „Сільського Господаря" в останньому часі переводять санацію і дасть Бог, що вдасться оживити цю важну ділянку праці для нашого села. Вкінці дещо про політику. Від виборів нема в Самбірщині майже ніяких політичних нарад і віч по селах. Тимчасом село хоче почути і про некучі політичні справи. Словом: у нас майже на всіх полях застій і брак активности. Крайня пора рушити все з місця і привернути повітові давній розмах і славу!

—o—

Спорт.

ГАКІВКА.

Погонь — Україна 6:0 (1:0, 1:0, 4:0).

Змагання за мистецтво А-кляси. Україна держалась у двох терціях зовсім добре і заломилась аж в останній терції, коли молодим змагунам не стало сили видержати темпо. Суддювали пп. Саварин і Раціш.

Україна — Чорні.

Змінюваний кілька разів речинець мистецьких змагань з Чорними вкінці устійнено. Вони відбудуться невідклично в пятницю 22. п. м. на леді Погоні при вул. Шимоновичів. Початок у год. 7.30 веч.

Україна — Лехія.

Змагання цих двох дружин за мистецтво відбудуться в суботу 23. п. м. на леді Л. Т. Л. при вул. Пелчинській. Початок у год. 7.30 веч.

ЗАКІНЧЕННЯ ПІНГ-ПОНГОВОГО ТУРНІРУ.

Дня 16. І. п. р. закінчено турнір змагань у столовому тенісі за мистецтво Львова українських спортових дружин. Перше місце в цих змаганнях здобули Каменярі Львів, друге Україна, трете Зоря, четверте Степ, пяте Союз Купців.

Вислідн змагань:

Каменярі	8	14:2	49:11
Україна	8	12:4	41:19
Зоря	8	8:8	22:38
Степ	8	4:12	23:37
Союз Купців	8	2:14	15:45

У неділю 24. І. в год. 10.30 рано у домівці Каменярів, Міцкевича 7/II, відбудуться пінг-понгові змагання Каменярі — репрезентація українських спортових дружин. По змаганнях відбудеться роздача нагород.

КОМУНІКАТИ.

Лещетарські змагання Львівської Округи

В неділю 24. п. м. відбудуться у Львові лещетарські змагання за першенство львівської округи у конкуренціях: біг 18 км. мужчин отвертий і до комбінації та біг 8 км. жінок і юніорів. Початок змагань у год. 10.30 передполуднем. Збірка змагунів у год. 9.30 на останнім перестанку „10".

Письменні зголошення слати на адресу У. С. С. Львів, Підвалля 7 до суботи 23. п. м. до год. 19-ої включно. Льосування чисел відбудеться також у суботу в домівці У. С. С.

Краєві лещетарські змагання.

Спортова Рада Українського Спортового Союзу у Львові повідомляє, що краєві лещетарські змагання відбудуться у Славську в днях від 1 до 7. лютого п. р. в таких конкуренціях:

2. лютого біг плоский 8 км. жінок за першенство і 18 км. мужчин за першенство та до комбінації.

3. лютого скоки мужчин за першенство і до комбінації.

4. лютого зїздові змагання мужчин і жінок.

5. лютого слялом жінок і мужчин.

6. лютого гінці 4×5 жінок і 4×10 мужчин.

7. лютого 50 км. плоский біг — мужчин за першенство.

Зголошення слати до дня 28. п. м. до секретаріяту УСС у Львові, вул. Підвалля ч. 7. При зголошенні змагуни мають подати число змагової заяви та долучити посвідку лікарських оглядин. Старт змагунів 2. лютого п. р. в год. 9. рано у Славську. Збірка змагунів у год. 8. рано біля домівки К. Л. К. у Славську.

Всі змагуни виїжджають або в неділю 31. п. м. або в понеділок 1. лютого в год. 18.50 зі Львова. В ці дні можна набути туристичні поворотні 10-денні білети з оплатою 9 зол. 60 сот. в обі сторони.

Спортова Рада У.С.С.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Весняний сезон копаного мяча у Празі починає в цю неділю Славія тов. змаганнями з Вікторією-Жіжков.

Австрія — Франція. Міжнародні футболеві змагання відбудуться цієї неділі в Парижі. Хребетний стовп австрійської репрезентації творить 7 гравців Австрії.

Професіоналізм у футболі рішив завести турецький союз копаного мяча.

Американські гаківкарі не прийдуть до Льондону. Останні вісти з Льондону подають, що американська гаківкова репрезентація не прийде до Льондону. Це рішення оправдують американці суцільним аматорством Кімберлейських Динамітерів.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Зміна роль.

Памятаю, нераз до мого дитячого вуха долітало: — Бідна. Випхали її за нього, бо ніхто так дуже не квапився. А тут далі-далі вже й сива коса грозила, двацять сім літ! Пішла, а тепер має хрест божий.

В моїй маленькій голові укладалися тоді жахливі образи: як то бідну дівчину випихають силоміць за двері, де чекає недобрий жених, як їй підчас того розплелася сивава коса, як то вона плаче. Тільки в тим хрестом божим було мені неясно. І в нас був хрест, і в сусідів, і в вуйка — чому вона мала бути бідна з хрестом?

... — Приходить додому над раном, запитий, гроші в карти програв і будить бідну: „Давай мені чорну каву!"

Мама зітхала, тітка Ганя собі, а то й сплакнули обидві над гіркою долею знайомої.

Так було в моїх дитячих літах. У хлопячих історії з розтратними мужами і бідними жінками дещо змінилися:

— Подумайте. Пішла дівчина замуж у розквіті віку — двацять сім літ ,могла ще перебирати і такий собі клопіт на голову взяла! Чоловік нібн нічого — кажуть, що кохає її і кажуть, що добрий. Але має одну хибу: любить бавитися. Нераз аж над раном вертається до хати. Оповідають, що ще на сходах скидає черевики і всувається потихенько до спальні.

— А вона?

— Що вона! Змиває йому голову, але це не помагає. Він і божиться і піддобрюється і обіцює поправу. А прийде по першім і — знову те саме.

Слухав я цього всього і жаль мені було бідної жінки — звечора, а чоловіка — рано..

Минулися мої хлопячі літа, минулися і похлопячі. Війна і повійна змінили неодно.

Сиджу колисьтут коло одного товариства і мимоволі підслухую:

— Бідний! Як почали його намовляти, як почали нудити — взяв і вженився. Дівчина молоденька — ледви двацять сім літ, думав певно, що буде мати спокій. А тимчасом... Нема тижня, щоби не прийшла над раном до хати. І карти грає, і випити любить. За лябетом пропадає. Зайдіть коли вечором до них — чоловік з дітьми, а вона в клюбі. Другого дня, то хоч її до рани приложи. Але гроші програла і на обід хіба старі підошви смаж. Присягається, обіцює поправу, та на тім і кінчиться...

Слухаю — і жаль мені бідного чоловіка. Загризеться, сиротина, на смерть. Бо то і за гроші старайся і хати пильнуй і програні покривай.

А всеж таки.., це ще пів біди. „Другого дня — хоч до рани приложи"... Ще не є так зле...

Може не я, але мій син напевно почує вже так:

— Приходить до дому запита, гроші в карти програла і будить бідного: „Давай мені чорну каву!"

Галактіон Чіпка

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ПРАЦІ Українського Наукового Інституту: Економічний Семінар при Українському Науковому Інституті ч. 2. Праці Семінару в 1935-36 р. Варшава 1936 р. Стор. 31, ф. 4°.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКА КНИГА, місячник присвячений бібліольогії та бібліофільству. Львів, вул. Костюшка 5. І. Зміст: Петро Зленко: Українські приватні бібліотеки. — Звістки про бібліотеки в княжі часи. — Ів. Крипякевич: З історії книги у Львові. Рукописна книга до XVI ст. — о. Роман Лукань: Василіяни-книголюби. — Є. Ю. П.: Невідомий універсал гетьмана Ів. Мазепи. — Вол. Дорошенко: Розвиток українського друку в XIX—XX ст. у цифрах. Ів. Крипякевич: Забуті види України XVII—XVIII ст. — Вол. Січинський: Видання мистецько-промислової школи в Камяниці. — Марія Фуртак-Деркач: Друковані твори Лесі Українки, що не ввійшли до збірних видань. — Микола Андрусяк: Післявоєнна історіографія української книги. — Від Редакції. — З життя книгознавчих установ. — Нові видання. — Замітки.

БОГОСЛОВІЯ, тримісячник, орган Богословського Наукового Товариства у Львові. — Львів 1936, том XIV, кн. 4. Зміст: D.r Josephus Slipyj: Conspectus historicus venerationis SS. Cyrilli et Methodi in Ucraina. о. д-р Степан Сампара: Прачоловік і праобявлення. — Д-р Іван Шпитковський: Рід і герб Шептицьких. — Вибрані питання. — Огляди й оцінки — Всячина — хроніка. — Богословське Наук. Т-во. — Книжки й часописи.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів, 1. січня 1937. Р. VI. Ч. 1. Зміст: Українська Громадо! — святочна відозва Гол. Управи Р. Ш. — Вся коляда для Р. Ш. — Загальний Зїзд Рідної Школи. — Краєва нарада для справ рідношкільної молоді. — Розпорядок влади у справі Доросту Р. Ш. — Василь Стефаник: Підпис. — В. В.: Василь Стефаник — Часопис „Рідна Школа" у 1936 р. — Святкуймо без алькоголю. — Іван Герасимович: Важке положення українського учительства. — Д-р Ф. Коковський: Народня школа в Тростянци. — І. Сітницький: Математична терміногольогія. — До передплатників журналу „Р. Ш." — З життя Рідної Школи. — Ріжні вісти. — Додаток: Д-р Ст. Балей: Психольогія характеру (ч. II). — Д-р Яким Ярема: Українська духовість в її культурно-історичних виявах.

ЖИТТЯ І ПРАВО, вістник теорії і практики. — Львів, грудень 1936. Р. IX. Ч. 4. Зміст: М-р Я. Падох: Ґрунтовий процес Гетьманщини XVIII в. — М-р Б. Капустій: Про відповідальність за поручення виконання чинитьби третій особі в світлі кодексу зобовязань. — Д-р Г. Вольф: З міжнародного патентового конгресу в Берліні 1935 року. — Д-р І. Грипай: Про податкову ординацію. — В. С.: Проєкт новелізації закону про устрій адвокатури. — В. Лицняк: Закон і набуті права. — Д-р І. Грипай: В справі оподаткування адвокатських канцелярій ведених спільно кількома адвокатами. — Посмертна згадка: М-р І. Федак. — Вислідн Термінольогічної Комісії. — Оречення Найвищого Суду. — З адвокатського руху. — Надіслані журнали.

СІВАЧ, часопис присвячений проповіди і катехизі. Львів, січень 1937. Р. II. Ч. 1. Зміст: о. П. Мриглод: Пропов. на нед. перед Різдвом Христ. — о. П. Дзедзик: Ідеал проповідника. — о. Ом. Горчинський: Пропов. на нед. „перед Просвіщенієм". — о. П. Дзедзик: Ідея Кат. Акції в новітніх часах (за П. Льва XIII). — о. А. Галандюк: Як переводити біблійну лекцію на нижчих роках науки вселенської шкіл. — о. П. Да.: Катехизм для І. кл. всел. шк. (на січень). о. Д-р Й. Застирець: Ексорта на нед. „по Просвіщенію". — о. П. Дзедзик: Чи і як стосувати методу „школи праці" при навчанні рел.? (Прод.) — о. В. Рабій: Пропов. на Пр. св. Стефана. — о. П. Дзедзик: Христос — в робітництво (проповідь). — о. А. Радомський: Пропов. над домовиною бл. п. о. Т. Бордуляка. — о. П. Дзедзик: Пропов. на Закінч. Ст. Року. — Приклади для проповідей і ексорт. — У відповідь мудрагелям і недовіркам. — Матеріяли до проповідей і ексорт. — Рецензії.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, економічно-суспільний місячник. Львів, січень 1937. Р. X. Ч. 1. Зміст: На окраю днів. — В. Тотомянц: Кооперативний світогляд в афоризмах. — А. Жук: Наші рочдельці. — О. Мицюк: Позичкова діяльність гр.-кат. церков в половині XVIII в. — Польська кооперація. — Господарська хроніка. — Серед книг. — З преси і життя. — Високі курси суспільної агрономії в Подєбрадах. — Додаток: Володимир Січинський: Нарис з історії української промисловости.

Національним ідеалом українського народу перейметься дитина тільки в „Рідній Школі". Тому підтримаймо її змагання в її другому півстолітті!

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ДОБРОМИЛЬ:
22. І. Шарика.

СТАРИЯ САМБІР:
23. І. Циганський барон.
24. І. Чорногора в огні (Довбуш).
25. І. Муж двох жінок
26. І. Шаріка.
27. І. Вій.
Зі Старого Самбора іде театр до Самбора і Дрогобича.

Український Театр „Заграва".

ЗБАРАЖ:
22. І. Смерть Нерона. II. частина.
23. І. Муравлі.
Театр загостить у Підволочиська, Скалат і Грималів.

Великий Театр:

Пятниця, 22. І. год. 7.30 веч. „Подружжа".
Субота, 23. І. год. 7.30 веч. „Подружжа".

Кіна.

АПОЛЬО: „Розвід із перешкодами" з Анною Ондра.
АТЛЯНТИК: „Варвара Радзівіллівна".
ВАНДА: „Жид Сіс" і „Тайна чорної кімнати".
ГРАЖИНА: „Панна Лілі" з Франціскою Галь.
ЕВРОПА: „Буде краще" із Щепком і Тоньком.
КАСИНО: „Ромео та Юлія".
КОЛІСЕЙ: „Небезпечний фліpт", „Навіщо працювати" з Фліпом і Флепом.
КОПЕРНИК: „Білий янгол" і кольоровий додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Бандера" (Еспанська чужоземна легія).

МЕТРО: „Світ сміється“ і „Любовні маневри“.
МІРАЖ: „Виправа на планету Монго“.
МУЗА: „Король жінок“.
ПАКС: „Сеньоріта в масці“ і „Велика подія“.
ПАЛЯС: „Конфеті“.
ПАН: „Жайворонок“ із Мартою Еґерт.
РАЙ: „Боротьба з большевиками“ („Герої Сибіри“)
СВІТ: „Боротьба з большевиками“ („Герої Сибіри“).
СТИЛЕВЕ: „Малий льорд“, ревія: „Геть з війною!“
ТОН: „Ловець пригод“ і муз. додаток.
УТІХА: „Геройський форт Дуомон“ і ревія.
ХИМЕРА: „Маєрлінг“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Озеро Гарда“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 22. січня 1937.

Берлін (357) 14.30, 20.10 Розр. музика, 19.15 Веч. музика, 21.00 Концерт військ. орх., 22.30 Камер. концерт, **Білгород** (437) 20.00, 21.00 Концерт або опера, **Братислава** (299) 16.10 Концерт орх., спів, 21.15 „Гарна мельничка“ Шубертові пісні, **Будапешт** (550) 12.05 Циг. музика, 17.30 Орх. концерт, 20.40, 21.00 Форт. рецітал Доганія. **Відень** (507) 12.00, 18.10 Концерт, 17.30 Австр. пісні, 1. Папір баритон, 17.50 18.00 Форт. рецітал, 19.30, 20.00 Німецькі нар. пісні, хор, 20.15, 21.00 „Цід“ оп. Корнеліюса. **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття. **Кенігсберг** (291) 20.10, 21.00 „Кореджідор“ оп. Г. Вольфа. **Мілляно** (369) 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, **Мінхен** (405) 8.30 9.00 Веселі мельодії, 14.00 Музика, 16.50 Звучні дрібниці, концерт солістів і вок. квартету, 19.00 Орх. концерт, 20.10 Щось для кожного, вес. китиця мельодій, **Париж** (1648) 15.10 Літер. авд., 15.30 Театр Уяви, 17.00 Камер. музика, 18.45 Форт. рецітал, 21.00 Музика птахів, Концерт солістів, 21.45, 22.00, 23.00 Вечір пісенькарів, пісоньки Монмартру давні й нові, **Прага** (470) 15.00 Соната фіс-моль Покорного, 17.00 Квартет д-моль „Смерть і дівчина“ Шуберта, 20.45, 21.00 „Борис Годунов“ оп. Мусоргського, **Рим** (421) 17.15, 19.00 Розр. концерт, 20.40, 21.00, 22.00, 23.00 „Юші“ оп. Бевацького.

Субота, 23. січня 1937.

Берлін (357) 9.30 Мати й дитина, гутірка, 14.15 Вес. авд., 15.55 Авд. для дітей, 16.15 Веселі зимові образки, 19.00 „Морозна ніч“ оповідання, 19.15 Соната на скр. і форт. ґ-дур Бетовена, 20.10, 21.00 Веселі пісні й танки, вок. квартет, солісти. **Білгород** (437) 18.30 Сольо на обою, 21.00 Гумор, 22.30 Концерт, **Братислава** (299) 19.15 Давня словецька нар. музика, спів, 19.55, 20.00, 21.00 Легка музика, **Будапешт** (450) 12.05 Вок. квартет, 18.30 Сальон. музика, 17.30 Рецітал Ант. Джанігро, з Інст. італ. культури, 18.45, 19.00 Мадярські нар. пісні в супр. циг. музики, **Відень** (507) 11.30 Авд. для жінок, 15.15 „Трубач“ казка Германа, 19.15, 20.00, 21.00 „Дер альте Зільберґульден“ віденська муз. комедія Х. Вайнберґера, 22.20 Спів. Г. Шай, барит., **Кошиці** (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, **Мілляно** (369) 17.15 Танк. музика, 19.00 Розр. музика, 2.40, 21.00 Давні й сучасні італ. пісні, **Мінхен** (405) 13.15 Популярна музика, 20.00, 21.00 „Баль в опері“ оп. Гайберґера, 18.50 Давні й нові воєнні пісні, **Париж** (1648) 14.15 Сп. рецітал, 17.30 Авд. для дітей, 18.30, 19.00 Танк. музика, 21.00 Пісоньки, 21.45, 22.00, 23.00 Фестіваль Рамо, **Прага** (470) 15.00 Сто хвилин музики та співу, **Рим** (421) 17.15 Орх. концерт, 19.00 Розр. музика, 20.40 Легка музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Тоска“ оп. Пуччінія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Пятниця, 22. січня 1937

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на день, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для старших дітей: Діти відвідують ветерана з 1863 р., Повстанські пісні, хор, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт військ. орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Боротьба з насікомими, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Молодь перед мікрофоном: Оповідання хор, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Легка музика з гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Із великої естради, гр. пл., Ліст: Концерт е-моль, 17.00 Стан. Кменінський, член нар. уряду 1863 р., 17.15 Дві серенади у вик. смичк. орх., 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спорт. вістки, 18.04, 18.16 Спортовий порадник, 18.30 Глазунов: Клас. симфонія, гр. пл., 18.40 Карнавалові рефлексії, вес. фейл., 18.50 Карнавал на селі, гутірка, 19.00 „У лісах“, фрагм. з кн. Андр. Струта „Наші батьки“, 19.20 З піснею по краю, 19.45 Оперовий фрагмент, 20.00 Муз. гутірка, 20.15 Симф. концерт, орх., форт.; у перерві ок. год. 21.00 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.30 Порадник свідомої правди, скеч Раорта, 22.45 Танкова музика з гр. пл.

Субота, 23. січня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Попурі з оп. мельодій, 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на день, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Фантезії Шуберта на тему його пісень, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська скринька, 14.30 Театр Уяви для молодших дітей: Зима в лісі, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Наша програма, 15.35 Пісоньки у вик. Юраndового хору, гр. пл., 15.50 Мельодії пера, 16.00 Популярна музика з гр. пл., 16.15 Популярні мельодії Бізета, орх., 17.00 Концерт солістів, Ольга Лада спів, Ів. Раковський віоля д'аморе, форт., 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Легка музика з гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлєтон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Веселі вечерниці, гутірка, спів, 19.30 При вечірньому чаю, китиця мельодій, спів, музика, 20.30 Літературні новини, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Розривкова музика з Італії, 22.00 Весела Сирена: Подружжя з оголошення, 22.30 Танкова музика, орх.

Радіокутик.

ЗБІРНІ АНТЕНИ В ВЕЛИКИХ МІСТАХ.

Коли з даху або з тераси якогось високого будинку подивимося на дахи сусідніх нижчих будинків, вразить нас часом просто неприємний вигляд якихось дротяних засіків, безладного павутиння кривих і похилених дрючків, які носять назву радіофонічних сприймальних антен. Часом не хочеться вірити, як ці пірвані шнури і дроти, похилені дрючки, подібні скоріш до великих вудок, ніж до антенових щоглів, поперeплутані поодинокі антени і їх відпровадження — все це брудне і закопчене — може служити свому призначенню.

Алеж добра антена, це конечна умовина доброго відбору... Що поможе найкращий приймач, працюючий навіть на непоганій антені, коли в сусідстві зірвана антена торкається бляшаного даху і коли інші антени зєднуються при кожному пориві вітру. Тріски і шуми роблять у таких випадках відбір неможливим, не кажучи вже про розстроєння приймача і погіршення його селективности.

Про естетичний вигляд такого „одротованого“ вгорі будинку не треба хіба й казати.

Для чогож це робиться? Отож для того, що 1) поодинокі радіоабоненти не дбають якслід про свої антени і не пильнують сусідів, 2) власники або адміністратори домів йдуть по лінії найменшого опору і замісць того, щоб у власному інтересі засобити доми у збірні антени, дозволяють кожному принагідному монтерові гуляти по даху, діравити його і робити, що йому подобається. Коли з тих чи інших причин власник не може здобутися на зразкову мережу збірних антен, то принаймні повинен мати одного порядного монтера, який би сумлінно консервував всі антени і не допускав до такого стану. Це буде з користю не тільки для льокаторів, але також і для самого власника дому.

Тут ужито слова **збірні антени.** Що це таке і чим це ліпше від індивідуальних антен? Збірна антена — це раціонально запроєктована і добре виконана мережа антен, з яких кожна обслуговує одне помешкання в даному будинку. Спосіб розплянування і виконання залежить від місцевих умовин, тобто від розмірів поверхні даху і його форми, від кількости помешкань і висоти будинку. Істнують два способи виконання збірних антен. Перший — це спосіб рівнобіжного провадження поодиноких антен, розвішених на поперечних конопних або ізольованих сталевих линвах, яких підтримує відповідна кількість щоглів. Другий — це рід парасолевої антени, проміні якої, один від одного добре ізольовані, збігаються з одної сторони при спільному центральному щоглі, а з другої — відпроваджуються до поодиноких помешкань.

З погляду „електричної“, перший спосіб є ліпший, наскільки віддаль поодиноких антен між собою має принаймні 5 м.; при менших віддалях може вже зазначитися взаємний вплив антен, а в випадку реакційних приймачів — можуть виступити розладдя в відборі (свисти і пищання) внаслідок невмілого користування.

Другий спосіб легший і дешевший під оглядом виконання, але факт збігання всіх антен при спільному щоглі створює більші можливости взаємного впливу антен. Зарадити цьому можна при помочі відповідно довгих відтинків з ізоляторами, поміж щоглом і кінцями антенових промінів.

Поодинокі антени збірної системи до помешкань йдуть звичайно на деревяних або металевих підпорках з ізоляторами — по зверхніх стінах дому або можуть бути виконані ізольованим проводником, впровадженим до помешкань через вентиляційні канали. В помешканні антена лучиться одним гніздом сталого контакту, а його друге гніздо сполучене з центральним уземленням.

Однак не на кожному будинку можна виконати мережу збірних антен так, щоб задоволити потреби всіх помешкань. Може бути напр., будинок дуже високий, але вузький, тобто з малою поверхнею даху і великою кількістю помешкань. Тоді раціональне розплянування антен, під оглядом конструкційним і електричним буде неможливе. В таких випадках единою найліпшою розвязкою буде **спільна антена,** яка разом з відповідним змішувачем великої частоти і раціонально розпроваджевою мережою получень, становить кляснчну і найбільш новочасну інсталяцію.

Проблема збірних і спільних антен є передовсім важлива для нових будівель. Архитектонічний проєкт повинен згори передбачати першу або другу розвязку, а власник повинен не тільки прийняти, але й жадати такої полагоди справи, не рахуючися з певними видатками, яка в майбутньому швидко амортизується і позбавить його раз назавжди клопотів і непорозумінь з льокаторами. Зновуж льокатори мають ту велику вигоду, що негайно після впровадження до помешкання можуть урухомити свій приймач, не потребують старатися про дозвіл господаря на закладення антени, думати над способом її закладення, а головно не мають видатків. Сам будинок також нічого не тратить на свому естетичному вигляді.

Очевидно, що збірні антени вимагають також певної опіки і консервації, яку повинні довірити солідній радіовій фірмі або доброму монтерові. Систематичне справджування тричі на рік і усування можливих дрібних недотягнень цілком вистачить, щоб антенова інсталяція і під оглядом ділання і свого вигляду запевнила спокій господареві і задовольнила льокаторів.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.18 88.75, Доляри американські 5.29-5.26 і пів, доляри канад. 5.28.50—5.26.00, Фльорени гол. 289.95—289.25, Франки фр. 24.73—24.59, Франки швайцарські 121.55—12?.75, Фунти англ. 26.00—25.84, Ґульдени данц. 100.20—99.80, Корони ч. 16.70—16.20, Кор. дан. 116.09—115.25, Кор. норв. 130.58—129.60, Корони шв. 134.05—133.05, Ліри італ. 24.50 — 24.00, Марки фін. 11.48 — 11.00, Марки нім. 122 — 118, Шил. австр. 96.00—95.00, Марки нім. срібні 129 —125.

Акції.

Банк Польський 98.00, Електівня в Домброві 36.00, Цукор без купону 135/36, купон 2.50, Ліпьопи 13.00—13.00, Остівець серіє 25.50, Стараховичі 32.52.

Тенденція слабша.

Папери.

3 поз. інвест. 1 ем. 63.85, серія не нотована, 3 поз. інвест. 2 ем. 64.50, серія 8?.75, 5 кон. 53.50, 6 д. 64.00, 4 преміова дол. 46.75, 7 поз. стабіл. 448.00, купон 132.94, 4 поз. конс. 50.85, 51.00, 49.25, 49.38, два ост. рівні.

Тенденція не одностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 21. січня н. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг масла десерового бльок. без опакування	2.55	зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2.60	„
1 кг. масло експорт. дає зачет	2.60	„
молоко від 11. І. н. р.	0.14	„
яйця	4.00	„

Тенденція на масло сильна, на молоко удержана, на яйця звижкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 21. І. н. р. платив своїм достанцям за 1 кг. живої птиці льоко подвіря птахомасарні „М. С.“ у Львові, (вл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясені, повногруді	1.10	зол.
Індики І. кл., добре умясені, повногруді	0.95	„
Курки молоді І. кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору	0.95	„
Качки товщені І. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.10	„

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

ПОДЯКА. Шпиталь ім. Митрополита Андрея. Пані Юліянна Маркович зложила 10.— зол. замісць цвітів на домовину бл. п. Евгенії Гриньовецької.

В День Іменин бл. п. інж. **Василя Гузія** складаю на добродійні ціли 10.— зол. Ірина Гузій.

Замісць вінка на домовину бл. п. Д-ра Ст. Федака, свого довголітнього й дорогого директора, складає 10.— зол. на добродійні ціли Евген Гашинський з Перегінська.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.